

DNEVI POEZIJE
IN VINA

© BELETRINA, 2021. VSE PRAVICE PRIDRŽANE.

Brez predhodnega pisnega dovoljenja Beetrine je prepovedano reproduciranje, distribuiranje, dajanje v najem, javna priobčitev, predelava ali druga uporaba tega avtorskega dela ali njegovih delov v kakršnemkoli obsegu ali postopku, vključno s fotokopiranjem, tiskanjem, javnim interaktivnim dostopom ali shranitvijo v elektronski obliki.

Prva ustanoviteljica Študentske založbe,
predhodnice zavoda Beetrina,
je Študentska organizacija Univerze v Ljubljani.

Vse informacije o knjigah Beetrine dobite na spletnem naslovu:

WWW.BELETRINA.SI

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

EVROPSKA POEZIJA NA PREPIHU
V prevodu mladih slovenskih pesnikov in pesnic

Uredil
Luka Benedičič

Prelom
Jana Kuharič

Tehnični urednik
Marko Hercog

Izdajatelj
Beetrina
Neubergerjeva 30, 1000 Ljubljana
www.beetrina.si

Za založbo
Mitja Čander

Elektronska izdaja

Ljubljana 2021

EVROPSKA
POEZIJA NA PREPIHU

V prevodu mladih slovenskih
pesnikov in pesnic

Beseda urednika

Dnevi poezije in vina je eden od največjih mednarodnih pesniških festivalov, ki že 25 let v odličnem ambientu združuje poezijo in promocijo kvalitetnih slovenskih vin. Predvsem pa povezuje ljudi, ki ga ustvarjajo in se ga udeležujejo. Ob obletnici smo v Slovenijo povabili tudi mednarodno uveljavljene pesnike in pesnice, med njimi številne posameznike, ki so del spletne mreže Versopolis in tudi sami organizirajo pesniške festivale po Evropi oz. na njih gostujejo. Da bi pesnike, ki prihajajo, povezali z domačimi pesniki, obenem pa spodbudili dialog med mladostjo in izkušnjami, smo zagnali prevajalski projekt, katerega rezultat je pričujoča e-knjiga.

V projektu je sodelovalo 14 evropskih pesnikov in 12 slovenskih prevajalcev, ki smo njihove pesmi prevedli v slovenski jezik. Prevajalci smo bili praviloma mlajše generacije, nekateri bolj izkušeni, drugi manj. Prevajali smo iz tujejezičnih izvirnikov in ob pomoči angleških prevodov. Vsi prevajalci so bili povabljeni na festivalni dogodek, Karavano evropske poezije, ki je na sporedu 24. avgusta v središču Ljubljane. Na njem bodo nastopili evropski pesniki, ki bodo prebrali nekaj svojih pesmi, in njihovi prevajalci, ki bomo predstavili svoje

prevode in tudi nekaj svoje avtorske poezije. Sledijo pa tudi priložnosti za zasebnejše druženje med obema skupinama.

Naša osrednja želja je mlade avtorje in avtorice spodbuditi, da kot bralci posežejo po aktualni mednarodni literaturi, se z njo projektno ukvarjajo – prevajanje je istočasno vaja v branju in vaja v pisanju – in tuje ustvarjalce nato še osebno spoznajo. Po eni strani podpiramo samoangažiranost in lastno delo mladih ustvarjalcev, po drugi strani pa jim omogočamo prostor, da svoje delo predstavijo širši javnosti in sklenejo nova prijateljstva. Te vezi, ki se vzpostavijo med pesniki različnih generacij in nacionalnosti, so lahko zelo dragocene. Obenem pa mladim vlivajo motivacijo in pogum, da v bodoče sami organizirajo podobne projekte. Pesniška e-knjiga je najbolj oprijemljiv proizvod, a le eden od ciljev projekta. Sadovi dela, ki smo ga opravili mladi prevajalci in prevajalke, se ne kažejo le v nastalih prevodih, ampak – upamo – tudi v impresijah, ki bodo v nas ostale, ko se bomo mednarodni gostje in domači prevajalci vsi zbrali na večurnem bralskem in prostočasnem druženju, si izmenjali mnenja, pesmi in kontakte.

Kot urednik sem med prevajalci opazil izredno zagnanost in željo. Vsi so bili veseli prevajalske izkušnje in

elektronske objave prevodov. Tudi pesmi, ki so jih prevajali, so jih nagovorile. Priložnost spoznati tiste pesnike, ki so pripotovali v Ljubljano, pa so doživljali kot lepo gesto. Zelo rad sklenem, da je ta festivalska pobuda naletela na dober odziv, in kar je najpomembnejše: da prevajalski projekt ni bil sam sebi namen, ampak je služil prevajalcem in prevajalkam.

Luka Benedičič

Dejan Aleksić

(1972, Srbija) je pesnik, dramatik ter avtor otroške in mladinske literature. Objavil je devet pesniških zbirk in več kot 15 knjig za otroke, s katerimi je v to zvrst književnosti prinesel novo poetiko, ideje in občutljivost. Nekatera od teh del so obvezno osnovnošolsko branje. Že po objavi svoje prve knjige je leta 1999 dobil priznanje bralcev in literarnih kritikov, kasneje je postal eden vodilnih predstavnikov svoje generacije in od takrat zavzema pomembno mesto na pesniški sceni. Za svoje delo je prejel najpomembnejše nagrade doma in v tujini. Je glavni in odgovorni urednik založbe Povelja pri Narodni knjižnici Stefana Prvovenčanega v Kraljevu.

Špela Setničar (1996) opravlja magisterij literarne komparativistike. Je spikerka na Radiu Študent in psevdopoetinja (ta izraz prav rada uporabi, saj izhaja iz ustvarjalne pesniške skupine Psevdopoetov, mladih pesnikov, ki to so in niso). Špela je povezovala in (od)vodila že več kulturnih in umetniških dogodkov, s performansom je raziskovala sodobno-plesne umetnosti in improvizacijo, v literaturi se je približala poeziji z objavami v nekaterih literarnih revijah in dveh antoloških knjižnih izdajah. Med vrsticami (še) rada omeni, da ji veliko pomeni tudi fotografija, ki jo v zadnjem času odkriva s posebnim zanosom.

Шешир

Није лако чекати
Главу по мери

Висити од рођења
У излогу старе радње
Чији власник одавно
Лежи под земљом
Есхатолошки гологлав

Још теже је
Бити филцано звоно
Над поприштем мисли
Хладних као прсти касирке
Што броји ситнину

Ако неко и застане
Пред замашћеним окном
То је тек да ослушне
Дечака с хармоником
И спусти новчић

Klobuk

Ni lahko čakati na
Glavo po meri

Viseti vse od rojstva
V izložbi podaljšanega večera
Katere lastnik že davno
Počiva pod zemljo
Eshatološko plešast

Še težje je biti
Cerkveni zvon iz klobučevine
Na bojišču misli
Hladno s prsti blagajničarke
Šteti drobiž

Če se kdo ustavi
Pred zamazanim oknom
Je to zato, da bi prisluhnil
dečku s harmoniko
In pustil kovanec

У шешир који зева
Окренут ка небу

V klobuku, ki zre
Obrnjen proti nebu

Дугме

Дај му прилику
И изгубиће се

Мали одметник
Што од пртљага
Има само рупе

Разметни син
Слеп за добра дела
Своје браће што послују
На хаљинама
Бледих љубавница
Или кошуљи осуђеника
Ког воде под вешала

Али лепо му је
У друштву шнале
И пивског запушача
Тамо доле на улици

Gumb

Daj mu prilžnost
In izgubil se bo

Mali upornik
Ki v svojem kovčku
Nosi le luknje

Izgubljeni sin
Slep za dobra dela
svojih bratov
Ki poslujejo
Prišiti na oblekah
Bledih ljubic
In na srajci
obsojenega
S koraki proti vislicam

Lepo mu je
V družbi lasnic
In pivskega zamaška
Na obrobju ulice

Док ветар-проповедник
Отвара хладне црквице
У душама ретких пролазника
Закопчаних до грла

Dokler veter – pridigar
Odpira vrata hladnih cerkvic
V dušah redkih
mimoidočih
Zapetih do grla

Свећа

Воштана девица
Послата у манастир
Да се учи врлини

Стога мало говори
Мења језик за пламен

Да би ти мислио о пепелу
Мотрећи сопствену сенку

Мрачно је у твојој сенци
Као у рогу животиње
Коју си ловио
По старој шуми језика
За гозбу што никада
Није дошла

Мрачно као под
Целатовом капуљачом
Којом се увече
Игра његова кћи

Sveča

Voščena devica
Poslana v samostan
Da bi se naučila vrline

Zato govori malo
Jezik zamenja za plamen

Če bi mislil le na pepel
Strmel le v svojo senco

Temno je v tvoji
senci
Kot v rovu živali
Ki si jo lovil
Preko starega gozda
Lastne govorice
Za gostijo, ki nikoli
Ne bo prišla

Temno je kot pod
Krvnikovo kapuco
S katero se njegova hči
Igra v večerih

Мада је постеља
Већ распремљена
И у свећу је дунуо ветар
Одлазећи крај света
Да свира у мокре трске

Čeprav je postelja
Že postlana
In je veter upihnil svečo
Odhajajoč na konec sveta
Da bi zaigral
Na mokro trsje

Чешаљ

Он је баштован
Дремљив од беспослице
И помало сенилан

Нико не чује шта певуши
Забављен мутним сећањем
На власника власи
Коју чува међу ребрима

Чак и да у нама превлада
Сентимент ка златној лењости
Прогнаној из рајског врта
Сложићемо се да је тужно
Проћердати век
У друштву длаке

Glavnik

Vrtnar je
Zaspan od brezdelja
In malo pozabljiv

Nihče ne sliši o čem
prepeva
Vzradoščen od nejasnega
spomina
Na laseh lastnika
Ki jih hrani
med rebri

Tudi če nas
prevzame
Čustvo po zlati lenobi
Pregnano iz rajskega vrta
Se bomo strinjali, da je
žalostno
Zapraviti vse življenje
V družbi dlak

Али ти што подижеш славолуке
Упредајући ужад од дима
Погледај кроз прозор

Сумрак као на крају времена
Тињају хрпице
Сувог лишћа
И зима улази у вртове

Toda vi, ki dvigujete
slavoloke
Sukate vrvi iz oblaka
dima
Poglejte skozi okno

Somrak je, kot ob koncu
našega časa
Kupi mrtvega listja
tlijo
In zima vstopi
V vrtove

Ципела

У глуво доба
На крају слепе улице
Безуба једна уста
У трајном зеву

Не реци да то
Ниси видео
Мада улична лампа
Беше утрнула

Као оно мало сунце
Над амбисом у теби
Једном давно
Кад си некуд кренуо

И стигао пре себе
Да се имаш коме радовати
На крају пута

Čevlji

V nemi dobi
Na izteku slepe ulice
Brezzoba usta
V večnem zehanju

Ne reci, da tega
nisi videl
Čeprav je ulična svetilka
V trenu otrpnila

Kakor tisto malo sonce
Nad breznom v tebi
Nekoč davno
Ko si odšel

In nato prispel predse
Da bi se lahko nekoga
razveselil
Na koncu poti

Dimitris Angelis

(1973, Grčija) je izdal sedem pesniških zbirk, pa tudi eseje, študije in kratko prozo. Njegova zbirka Obletnica je prejela nagrado porfyras Atenske akademije, zbirka Jelen joče na moji postelji pa državno nagrado za poezijo. Med letoma 2011 in 2013 je bil urednik literarne revije Nea Efthini, trenutno pa je urednik revije Frear, ki je leta 2014 prejela državno nagrado za najboljšo literarno revijo. Angelis je predsednik Pesniškega kroga v Grčiji.

Lukas Debeljak (1999) je rojen v Ljubljani. Obiskuje študijski program Etična in politična misel na Bard College v Berlinu. Njegova poezija je bila objavljena v različnih literarnih zbornikih v Sloveniji (Idiot, Literatura) in tujini (Enklava, Slavicum Press). Leta 2017 pri zbirki Mala Ignorirana Knjiga izdal tudi chapbook Krožna/Obodna Hitrost. Prevaja leposlovje in druge tekste.

9.

Κορίτσι άγουρο η πόλη μου σήμερα
φοβισμένη, με λερό φουστανάκι
κάθεται στα σκαλιά της πολυκατοικίας της
απλώνει το χέρι στους περαστικούς
μαζεύει σπασμένα δόντια
ρίχνει χάπια στο πεζοδρόμιο, φωνάζει
πουλ-πουλ τα περιστέρια να μαζευτούν
κι όταν δεν την κοιτάζουν
τους βγάζει τη γλώσσα.

Κορίτσι άγουρο η πόλη μου σήμερα
σημαία ενός κόκκινου πείσματος το λερό της φουστάνι
αγκαλιάζει τα γδαρμένα της γόνατα, σουφρώνει τα χείλη
αποκεφαλίζει πεταλούδες, καίει κάδους σκουπιδιών
με τα λάφυρα της λεηλασίας της φτιάχνει
ένα καινούργιο περιδέραιο
έρχεται η μάνα της την αρπάζει απ' τ' αυτί
αρνείται τη μάνα της
αρνείται να μεγαλώσει
ποτέ δεν μιλάει

9.

Danes je moje mesto mlada punca,
prestrašena, s krhko obleko, vsa blatna
sedi na pragu svoje stavbe
steguje roke mimobežnim ljudem
zlomljene zobe pobira
tablete meče po pločniku, zakliče
ptičica-ptičica da se golobice zbirajo
in, samo takrat ko nihče ne gleda,
pokaže svoj jezik.

Danes je moje mesto mlada punca,
njena blatna obleka je rdeča zastava, trmoglava,
objema svoja spraskana kolena, našobi se
metulje obglavlja, zažiga smetnjake
plete kar je bilo oplenjeno
v novo ogrlico
njena mama pride in jo zgrabi za uho
ona zavrača mamo
ona zavrača odraščanje
ona govori nikoli

κάθε απόγευμα παίζει μουσική
μ' ένα κουτάλι μετρώντας τους ρόμβους
του συρματοπλέγματος

vsak večer igra glasbo
z žlico šteje romboide
žičnate ograje.

10.

Οι μόνες υποσχέσεις της δημοκρατίας είναι οι τράπεζες.
Οι μόνες αποφάσεις της κυβέρνησης είναι για όπλα.
Κι εσύ έρχεσαι το λάθος Σάββατο να με βρεις
κρατώντας ρούβλια για να πληρώσεις τα ποτά μας
κι απαγγέλλοντας στίχους του Μαγιακόφσκι.

Απόψε, η παραμονή της πρωτοχρονιάς μαζί σου
δεν είναι γιορτή στη μεγάλη πλατεία. Είναι
οι τράπεζες που μας πνίγουν κι ένα σώμα-οδόφραγμα.
Είναι το μουχλιασμένο ψωμί της Αχμάτοβα.
Είναι κείνο το λευκό ελάφι που δακρύζει
πάνω στο κρεβάτι μου.

10.

Edine obljube demokracije so banke.
Edine odločitve oblasti so o orožju.
In ti me potem najdeš, na napačno soboto,
z rubli v roki, da nam častiš pijače
medtem ko recitiraš verze Majakovskega.

Novo leto s tabo, sinoči,
ni praznovanje na glavnem trgu. So
banke, ki nas utopaljajo, truplo ob cestni zapori.
Je plesniv kruh Ahmatove.
Je tista bela srna, v solzah
na moji pojstelji.

11.

Υπάρχουν χρήματα πρίγκιπα, όσα χρειάζεσαι

Αν κυβερνάς δουλοπάροικους στ' αδαμαντωρυχεία της Ανατολικής Σιβηρίας

Αν υπακούοντας τον στρατολόγο του Ολλανδικού πεζικού ναυαγήσεις μίαν

άναστρη νύχτα στη Μπατάβια

και υιοθετώντας το πλαστό όνομα Έντουιν Χολμς αλλάξεις την τύχη σου

Αν προσληφθείς σφενδονιστής ή αναλάβεις τον εμπορευματικό σταθμό του

Χαράρ

Αν κυνηγάς ρινόκερους στην Κένυα, αν γίνεις ο ίδιος ρινόκερος

Θα βρεθούν χρήματα κι έργα θαυμαστά θα σου αποδοθούν μετά θάνατον

Και θα λένε πως τη θέωση γύρευες κάτω απ' τις γέφυρες σ' έρωτες εξευτελιστικούς

Και θα λένε.

Υπάρχουν χρήματα πρίγκιπα, αθώοι δεν υπάρχουν

Και ποιητές που μετράνε τα ένσημα για να βγούνε στη σύνταξη.

11.

Denarja je, princ, kolikor ga potrebuješ

Če vladaš nad tlačani v diamantnih rudnikih Vzhodne Siberije

Če poslušáš rekruterja Nizozemske pehote in postaneš brodolomec neke

noči, ki nima zvezd, nekje v Bataviji

in ko posvojiš alias Edwin Holmes ti gre na bolje

Če te najamejo za opravljalca katapultov ali prevzameš Harare tržno postojanko

Če loviš nosoroge v Keniji, če sam postaneš nosorog

Denarja bo in posmrtno ti bodo pripisovali čudežne stvaritve

In govorili bodo, da si iskal teozo pod mostovi v sramotnih ljubimkanjih

In tako bodo govorili.

Denarja je, princ, samo nedolžnih nam zmanjkjuje,

In pesnikov, ki dokazujejo svoje zavoravanje, da bi prejeli pokojnino.

*Στίχοι που μου υπέβαλε ο ποιητής-οδοντίατρος Edward Wiesenfeld
όταν ξεπρόβαλλε ένα πρωί μες στον θαμπωμένο απ' το καυτό νερό
καθρέφτη του μπάνιου*

I.

Στη σκοτεινή σπηλιά του στόματός σου χάθηκαν μια μέρα ο Χάνσελ και η Γκρέτελ.
Στην κουφάλα ενός δοντιού έκρυβαν το φαγητό τους, μου έριχναν κάθε Πέμπτη
ψίχουλα αλλά αρνιόμουν να τ' ακολουθήσω. Όταν μετά από κάποιους μήνες
επέστρεψαν, ο Χάνσελ είχε χάσει το πόδι του από το ζάχαρο και η Γκρέτελ, εύσαρκτη
πια κι ασπρομαλλούσα, ολοένα μονολογούσε: «απ' το δωμάτιο 402 δεν φαίνεται το
φεγγάρι» και «κατάντησα εκείνη η γριά που ταΐζει σύκα μες απ' τον φράχτη τα ξένα
παιδιά».

Που θα πει πως ένα φιλί μπορεί να κρατήσει όσο το ξεβοτάνισμα ενός κήπου με
εξωτικές ορχιδέες ή μια αιωνιότητα.

*Verze, ki jih je odredil pesnik-zobozdravnik Edward Wiesenfeld
tisti dan, ko se je pojavil iz zarošenega
kopalniškega ogledala*

I.

Nekega dneva sta se Janko in Metka izgubila v temni votlini tvojih ust.
Spravljala sta hrano v globeli zoba, mi vsak torek metala drobtine, ampak nisem
jima sledil. Nekaj mesecev kasneje sta se vrnila, Janku je ta čas sladkorna vzela
nogo in Metka, vsa mesnata in belih las, si je ponavljala, “iz sobe 402 se ne vidi
lune” in »postala sem kot tista stara čarovnica, ki skoz ograjo hrani neznane
otroke s figami”.

Kar pomeni, da poljub traja toliko kot opleti vrt eksotičnih orhidej ali večnost.

II.

Εικοσιεπτά χιονισμένες κάπες σαν άτεγκτοι συνοριοφύλακες έχουν ανάψει φωτιά και στέκονται στην είσοδο της σπηλιάς. Τρεις λείπουν. Υπάρχουν και δύο χρυσές στολές, με τα τρομερά ονόματα Κυνόδοντας και Προγόμφιος, που θα καταλήξουν μαζί με άλλες σ' ένα ξύλινο κουτί στο Άουσβιτς. Από μια ολόκληρη ζωή που εξατμίστηκε, απέμειναν μονάχα αυτά τα δυο ελάχιστα επιχρυσωμένα οστά.

Κάθε πρωί που βουρτσίζω τα δόντια, αναλογίζομαι σαν κάτι πολύ
κοντινό
τον θάνατό μου.

II.

Sedem in dvajset zasneženih vrhov, kot strogi graničarji, zakurili so ogenj, zdaj stojijo ob vhodu votline. Trije mankjajo. Sta še dve zlati uniformi s strašnimi imeni Čekan in Predkočnik in oba bosta končala, vred z ostalimi, v leseni Auschwitz škatli. Kar je ostalo iz celotnega življenja, ki je uparjeno, te dve miniskulni, pozlačeni kosti.

Vsako jutro, ko si umivam zobe, razmišljam o svoji smrti kot nečem zelo domačem.

17.

Μέσα στα χέρια μου κρατώ το πρόσωπό σου
Μέσα στις νοτισμένες εκτάσεις του προσώπου σου αναδεύονται
πλάσματα της νύχτας
Μέσα στη νύχτα σου μας χαιρετά η δέσμη ενός φάρου
Μέσα στον φάρο υπάρχει ένας σιδερένιος ανελκυστήρας
Μες στον ανελκυστήρα είδαν για τελευταία φορά το ζευγάρι που
αγνοείται
Μές στον ανελκυστήρα μπαίνω και με περιμένει ο δήμιός μου
«Ο δρόμος είναι λευκός», μου αναγγέλλει

Μέσα στα μάτια σου υπάρχει ερημιά κι ένα τρένο
διασχίζει τις ρυτίδες του τοπίου σου
Μες στο τοπίο ένας άνθρωπος κοιτάζει τη μόνη φωτισμένη κουκέτα
σα να 'ναι πίνακας του Έντουαρντ Χόπερ
Μες στην κουκέτα ένα ζευγάρι διαπληκτίζεται, ο άντρας ανοίγει
την πόρτα και βγαίνει
Μέσα στο μπαρ του τρένου που πηγαίνει υπάρχει μια τηλεόραση
Μέσα στην τηλεόραση παίζει μια μαυρόασπρη ταινία
Μές στην ταινία ο άντρας διαπιστώνει ότι πρωταγωνιστής είναι ο
ίδιος την ώρα που μπαίνει σ' έναν σιδερένιο ανελκυστήρα Krupp
Μές στον ανελκυστήρα τον περιμένει ο δήμιός του
«Ο δρόμος είναι λευκός», του αναγγέλλει

17.

Tvoje obraz držim v rokah
V vlažnih širinah tvojega obraza se ganejo
bitja noči
V tvoji noči naju sprejme svetilniški žarek
V svetilniku stoji železno dvigalo
V tem dvigalu sem nazadnje videl tisti pogrešan par
Stopim v dvigalo in čaka te tvoj rabelj
“Cesta je bela”, pravi

V tvojih očeh sta opustošenje in vlak
prečka brazde tvoje pokrajine
V pokrajini stoji možki, gleda v edini osvetljen kupe
kot neko delo Edwarda Hopperja
v kupeju se par prereka, možki odpre
vrata in izstopi
Televizija v baru vlaka predvaja črno-bel film
V filmu nastopa v glavni nalogi, sprevide možki,
on sam, ko stopi v železno Krupp dvigalo,
V dvigalu ga čaka njegov rabelj
“Cesta je bela”, pravi

Απ' τον καθρέφτη του ανελκυστήρα περνά η σκιά μιας αμαξοστοιχίας
γεμίζει για λίγο η σκηνή με τολύπες καπνού, μάτια μας ψάχνει ο φάρος
καθώς το κεφάλι μου

το κεφάλι σου

το κεφάλι του

πέφτουν

«Ο δρόμος είναι λευκός», μια φωνή αναγγέλλει

Senca lokomotive prečka ogledalo dvigala

Scena se za čas napolne s sapami pare, svetilnik nas išče zaman

Medtem ko moja glava

tvoja glava

njegova glava

pada

“Cesta je bela,” pravi glas.

*Τι μου είπε ένα βράδυ η κόρη μου διαβάζοντας το
Ταξίδι στο Κέντρο της Γης του Ιουλίου Βερν*

Στο υπόγειο του σπιτιού μου είναι πάντοτε νύχτα

Πού και πού αναβοσβήνει ένα φεγγάρι – έχει καεί, μου λένε,
θέλουμε άλλο

Απ' το βάθος ακούγεται το μουγκρητό ενός μαλλιαρού κτήνους
που το φωνάζουν λέβητα

Με τρομάζει που ονόμασες τη γάτα μας Στενοχώρια

Με τρομάζεις όταν χάνεσαι στα υγρά σου διαμερίσματα (γιατί
δεν τα ανατινάξεις;)

Αυτά είπε η κόρη μου.

*Kar mi je hčerka rekla nek večer me branjem Potovanje v
središče Zemlje Julesa Verne*

Zmeraj je noč v kleti tvoje hiše

Luna trzne na trenutke – pregorela je, pravijo,
hočemo novo

Iz globin prihaja stokanje kosmate zverine
po imenu bojler

Straši me, da kličeš našo mačko Mrakoba
Ti me strašiš, ko izgineš v svoje vlažne prostore (jih ne bi razstrelil
do neba?)

To je rekla moja hčerka.

Alen Bešić

(1975, Bosna in Hercegovina) je diplomiral in magistriral iz srbske književnosti in jezika na Filozofski fakulteti Univerze v Novem Sadu. Je tudi literarni kritik, esejist in prevajalec iz angleščine. Od leta 2007 je glavni urednik literarne revije Polja v Novem Sadu, kjer živi.

Tanja Božić (1995), rojena v Ljubljani, je diplomirala iz primerjalne književnosti in francistike na Filozofski fakulteti v Ljubljani, trenutno pa dela v knjižnici in prevaja. Pesmi in kratke zgodbe je do sedaj objavljala v literarnih revijah, zbornikih in na spletnih portalih. Je prejemnica literarnih nagrad Rdeča nit (2016), Pesniška olimpijada (2018) in nagrade revije Spirala (2018). Leta 2020 je bila imenovana za vitezinjo 20. Pesniškega turnirja Založbe Pivec in bila finalistka Festivala mlade literature Urška. V soavtorstvu z Natalijo Milovanović je jeseni leta 2019 objavila dvojezični chapbook performativnega pesniškega dvogovora Udomačevanje domačih živali / Pripitomljanje domačih živalin.

1. podne

Paziš kome se pričaš i ko te svjedoči. Jer, sa svakom riječju što promine u druge manje te ima. Slutiš kako se, u tami hladnih odaja, ljušte slova zaboravljenog ljetopisa. Pohranjuješ slike kao sjeme egzotičnog bilja, čekajući strpljivo iz herbarijuma da prolista. Utvarno sam, ispijaš orošenu čašu rizlinga, i pomišljaš da prava poezija vjerovatno prebiva u jednostavnosti koju nikako da dosegneš: u nasušnoj očiglednosti kriške hljeba na stolu, očaravajućoj običnosti zdjele maslina, neporecivoj toplini kamene klupe na koju polažeš dlan. Odjednom – podne. I zaista, kako ne zavidjeti oku na čistoj blagovijesti, na plavetnilu što rezbari konture zvonika u kom se opet sabira tišina? Jato golubova poput crnog sazviježda u divljoj spirali odmiče van pogleda, svijesti, pamćenja. I jedan se srebrni balon, ispušten od straha, otiskuje niz agoniju odjeka. Bezglasna, podrhtava sjenka sunčanog sata.

1. poldne

Paziš, komu se govoriš in kdo te priča. Ker te je z vsako besedo, ki preide k drugim, manj. Slutiš, kako se v temi hladnih soban, luščijo besede pozabljenega letopisa. Slike hraniš kot semena eksotičnih rastlin in potrpežljivo čakaš, da iz herbarija vzniknejo prvi listi. Neznosno sam piješ orošeni kozarec rizlinga in razmišljaš, da prava poezija verjetno prebiva v preprostosti, do katere nikakor ne sežeš: v samoumevnosti vsakdanjega kosa kruha na mizi, očarljivi običajnosti skleda oliv, neoporečni toplini kamene klopi, na katero polagaš dlan. Naenkrat – poldne. Kako ne čutiti zavisti do očesa na čistem oznanjenju, na modrini, ki rezbari obrise zvonika, v katerem se znova zbira tišina? Jata golobov se kot črno ozvezdje v divji vijačnici izmika pogledu, zavesti, spominu. In srebrni balon, spuščen iz strahu, drsi vzdolž agonije odmeva. Brezglasna podrhtava senca sončne ure.

2. silazak

Bezglasna, podrhtava sjenka sunčanog sata.
Iskradaš se iz kuće, tjeran nečim zagonetnijim
od nedostatka nadahnuća. Možda neizdrživim
stidom, što te rasparčava kad god pomisliš da
svoje pjesme dovikneš preko ulice prijateljima.
Ili nečim zemaljskijim, pukom glađu, recimo.
Kao insekt ticalima, pogledom oprezno opipavaš
svijet, ovlaš dodiruješ ravnodušni horizont. Na
trenutak, zatvorivši kapiju za sobom, zaboravljaš
iscrpljeni obrazac po kom oskudno tkaš pismo:
neko proteklo ljeto, zreli dan, ravnoteža elemenata,
odsutno more čiji ti se modri atomi, naneseni lahorom
kroz zastore vremena, u ritmu disanja rastvaraju u
umu, ostavljajući za sobom krte ljuštore čežnje,
oblutke nekoliko preživljenih ljubavi, beskrvnu
poeziju što žudi za *suncem dragocjenih kasnih
spoznaja*. Silaziš na pusto žalo i, kao da prvi put to činiš,
u dlanovima prevrćeš školjku, kušaš smokvu, izuvaš se.

2. spust

Brezglasna podrhtava senca sončne ure.
Odtihotapiš se od doma, preganja te nekaj skrivnostnejšega
od pomanjkanja navdiha. Mogoče je neznosni
sram, ki te raztrga vsakič, ko želiš
svoje pesmi zaklicati prijateljem čez cesto.
Ali nekaj bolj zemeljskega, navadna lakota, recimo.
Tako kot žuželke s tipalkami, s pogledom previdno otipavaš
svet, se narahlo dotikaš ravnodušnega obzorja. Za
trenutek, ko za seboj zapreš vrata, pozabiš na
obrabljeni vzorec svojih komajda tkanih črk:
neko davno poletje, dozorel dan, ravnotežje elementov,
odsotno morje, čigar modri atomi, naneseni s sapico
na zastore časa, se v ritmu dihanja razgradijo v
mislih in pustijo za sabo krhke lupine hrepenenja,
kamenčke nekaj preživetih ljubezni, brezkrvno
poezijo, ki hrepeni za *soncem dragocenih poznih
spoznanj*. Spuščaš se na zapuščeno plažo in, kot da prvič,
v dlaneh sukaš školjko, okušaš figo, sezuvaš čevlje.

3. zlatni presjek

U dlanovima prevrćeš školjku, kušaš smokvu, izuvaž se.
Ali već sivo, čamotno more briše tvoje tragove po pijesku,
spira izlomljenu kružnicu tih milimetarskih lutanja, od
sobe do plaže, od pisma do tijela, od sebe do sebe. Od mene
do tebe. Čempresi izgaraju u predvečerje Ivanjske noći.
Bolni magareći rev potresa zamučene zvijezde, dok zamiru
posljednji damari svjetlosti. Plačeš na ovoj toliko poznatoj
obali, ali ne zato što svijet možda izgleda mekši i prisniji
obložen finom opnom suza, već zbog jednog stiha kojim ti se neko
obratio prije nekoliko stoljeća i koji te danas konačno pronašao:
Davno ti sam legao i dugo ti mi je ležati – kroz baršun mahovine
prosijava epitaf sa okrnjenog stećka, plamti poslanica mrtvih,
šapat iz kamena, glasovi bez slika. Čista si nepomičnost, ove
prekratke noći, dok tragaš za zlatnim presjekom riječi koje neće
poput zapaljene strijele zaparati tamno nebo, logikom nadigravši
geometriju pada, nego korakom kornjače domiliti iz zaborava,
iz sna, izroniti iz beskrajnog okeana vremena, i
tiho se sklupčati u nečijem umornom srcu.

3. zlati rez

V dlaneh sukaš školjku, okušaš figo, sezuvaž čevlje.
Vendar že sivo in brezvoljno morje zabrisuje sledove v pesku,
spira polomljeno krožnico teh milimetrskih potepanj, od sobe
do plaže, od črke do telesa, od sebe do sebe. Od mene
do tebe. Ciprese gorijo v zgodnji kresni noči.
Ranjeno oslovsko riganje pretresa medle zvezde, medtem ko zamirajo
zadnji utripi svetlobe. Jočeš na tej tako znani
obali, ne zato ker bi bil svet videti bolj nežen in pristen,
zavit v fino ovojnico solz, temveč zaradi enega verza, ki ti ga je nekdo
recitiral pred nekaj stoletji, in ki te je danes končno našel:
Dolgo sem ležal tukaj pred teboj in po tebi dolgo bom ležal – skozi
žametni mah
preseva epitaf z okrnjenega nagrobnika, plapola poslanica mrtvih,
šepet iz kamna, glasovi brez slik. Si popolna negibnost te
prekratke noči, medtem ko tipaš za zlatim rezom besed, ki ne
bo razparal temnega neba kot žareča strela, z logiko nadigraval
geometrije padca, temveč z želvjo hitrostjo prilezel iz pozabe,
iz sanj, izplaval iz neskončnega oceana časa in
se tiho zvil v nekem utrujenem srcu.

23. čistilište

Prevazilazi te istina o tebi,
taj zbir velikih i malih mrakova. Razapeta
od zida do zida, kao konopac za rublje u
sirotinjskoj klijeti, troma želja: *treba se
pomiriti sa svojim djetinjstvom*. Dozvoliti
svirepom sjećanju da se kaže: sabireš se oko
kutih ljetovanja bez oca, praznine koju milosrdno
zaptivaju ujaci, dede, bake ili otužni ukus tulumbi
u gradskoj poslastičarnici. Oko stišanog daha
četvorogodišnjaka što strmim stepeništem silazi
u zadimljenu kafanu kao u čistilište i među
igračima tavle, iz žablje perspektive, pokušava
da razabere poznato lice. I njegovog igličastog
stida, dok vraća se sam, neobavljena zadatka,
prenoseći majci izmišljenu poruku: „Rekao je
da napravimo još jedan krug.“ Između tebe
i njega – cijeli jedan jezik. Majski je dan.
U vrši rebara praćaka se srce.

23. Vice

Presega te resnica o tebi,
ta zbir velikih in malih tem. Raztegnjena
med zidovi, kot vrvica za perilo v
v revni kleti, otopela želja: *sprijazniti se
morate s svojim otroštvom*. Kar recite
hudobnemu spominu: zbiraš se okoli
votlih poletnih počitnic brez očeta, praznine, ki jo milostno
zapolnjujejo strici, babice ali otožni okus tulumb
v mestni slaščičarni. Okoli pridušenega diha
štiriletnika, ki se po strmih stopnicah spušča
v zadimljeni bar kot v vice in poskuša med
igralci trik-traka z žabje perspektive
prepoznati znani obraz. In njegove bodeče
zadrega, ko se vrne sam, neizpolnjene naloge,
ko predaja mami izmišljeno sporočilo: »Rekel je,
da naredimo še en krog.« Med tabo
in njim – celoten jezik. Majski dan.
V kletki reber se premetava srce.

25. melodija

Nemuštim ustima zahvataš svijet
spokojan u svojoj drugosti. Nalakćen
na doksat, u raskoraku potmulih damara
srca (kao da neko pijukom krči sebi put kroz
ruševne rudnike tvoga tijela), gledaš kako lipove
krošnje greznu u tminu. Odněkud, iz dubine sobe,
u potiljak ti se zariva tugaljivi refren: *I've been
miner for a heart of gold...* Djetinjstvo je izdužena
sjenka, nehajno te dotiče po ramenu i šapuće: Koliko
duguješ mrtvima? Pod kopcima, kao utuljena voštanica,
zatrepere zlačana pismena: Melodija EI Niš. Očev
otac, okrenut leđima, rješava ukrštenicu. Majušnim
prstima vrtiš skalū prepotopskog lampaša, krmaniš
kroz pometnju među jezicima. Iz tog uzavrelog ulišta
najednom se pucketavo izvije sevdalinka. O čardaku,
mezarū i klepetu nanula. O suzama. Poznaješ te riječi.
„A šta je dar od srca?“ , pitaš. On gasi radio. Pulsira tišina.
Ljeto je načeto kao narandža nejakim palčevima djeteta.

25. melodija

Z nemimi usti sežeš v svet,
spokojen v svoji drugosti. S komolci naslonjen
na verandi, v razkoraku pridušenega utripa
srca (kot da bi si nekdo s krampom utiral pot skozi
propadajoče rudnike tvojega telesa), gledaš, kako se lipove
krošnje pogrezajo v temo. Od nekod, iz globine sobe,
se ti v zatilje vrezuje otožni refren: *I've been
miner for a heart of gold...* Otroštvo je dolginasta
senca, brezskrbno te treplja po ramenu in šepeta: Koliko
duguješ mrtvim? Za zaprtimi vekami se kot ugašajoča voščena sveča
zasvetlikajo zlate črke: Melodija *Elektronske industrije Niš*. Očetov
oče, obrnjen s hrptom, rešuje križanko. Z drobcenimi
prsti spreminjaš postaje na predpotopnem radiu, krmariš
skozi jezikovni nered. Iz tega bučnega panja
se nenadoma prasketajoče izvije sevdalinka. O čardaku,
mezarju in klopotanju nanul. O solzah. Poznaš te besede.
»Kaj je dar iz srca?« vprašaš. On ugasne radio. Tišina utripa.
Poletje je načeto kot pomaranča z nemočnimi otroškimi prsti.

Ahmed Burić

(1967, Bosna in Hercegovina) je rojen v Sarajevu kot edini otrok svojih staršev. Je tudi prevajalec, literarni kritik, urednik, scenarist in novinar. Literaturo je objavljajl v časopisih in revijah. Njegova dela so prevedena v angleščino, francoščino, češčino in slovenščino. Sam prevaja iz slovenščine v bosanski jezik.

Helena Zemljič (1995) je rojena v Mariboru. Študirala je filozofijo in slovenski jezik ter književnosti na Filozofski fakulteti v Mariboru, kjer je urejala študentsko literarno-jezikoslovno revijo Liter jezika. Prve pesmi je pričela objavljati na spletnem portalu Pesem.si, tam trenutno tudi urednikuje. Sodelovala je na Mladih rimah v Mariboru in Ljubljani, njena poezija pa se najde v Litru jezika, Novem zvonu, Spirali, Poetikonu, Mentorju, Apokalipsi, Dialogih, spletnem portalu Pesem.si, Poiesis, Locutiu, MKC Črka in različnih zbornikih. V letu 2017 je prišla v ožji izbor natečaja Urška, trikrat (2016, 2017 in 2021) se je uvrstila med dvanajsterico Pesniškega turnirja. Konec leta 2016 je v soavtorstvu v Alešem Jelenkom in Nino Jančič izdala pesniško zbirko Kontejner.

Spomenik neispričanih priča

Kad u tome gradu budu pravili nešto veliko
neka to bude spomenik neispričanih priča.
Da se pomiješaju bjelina i bol i neka svako
dođe do njega i kaže neku tajnu koju nije smio kazati.
Nije važno zašto.
Samo tako će se moći nastaviti njegovo postojanje,
jer previše se šutjelo ovdje
i zato je račun danas ispostavljen.
U bolovima u leđima, u ranim naglim odlascima,
i kasnim jesenima, smrtnima kao proljeće.
Kad u tome gradu budu pravili nešto veliko,
neka to bude spomenik neispričanih priča.
Manje će laskati samima sebi.
Prvo onima koji nisu smjeli voljeti,
a onda svim tim ljudima čija imena nisu stala na spomenike.
A tako su željeli.

Spomenik zamolčanih zgodb

Ko bodo v tem mestu zgradili nekaj velikega,
naj bo to spomenik zamolčanih zgodb.
Da se pomeša belina in bolečina in lahko pride vsak
bližje in mu zaupa skrivnost, ki je ni mogel nikomur.
Ni važno zakaj.
Zgolj tako se lahko nadaljuje njegov obstoj,
ker se je tukaj preveč molčalo,
račun pa je izstavljen danes.
V bolečinah v hrbtu, v nenadnih zgodnjih odhodih
in poznih jesenih, umrljivih kot pomlad.
Ko bodo v tem mestu zgradili nekaj velikega,
naj bo to spomenik zamolčanih zgodb.
Manj si bodo laskali.
Najprej tistim, ki niso smeli ljubiti,
in potem vsem tistim, katerih imena niso našla mesta na drugih
spomenikih.
In so si tako želeli.

Ljekovitost zaborava

„Borba čovjeka protiv vlasti je borba pamćenja protiv zaborava,“

Kaže Milan Kundera i nije u krivu.

Ali, za život pojedinca važno je znati zaboravljati.

Naši ljudi previše pamte,

u njima zvoní zov predaka,

mit o čuvarima vjere,

o čudu postanka, a pagani,

ni u čemu mjere.

Previše je želje da se sve zapamti,

zato zavjet prošlosti i plamti,

i onda zgasne.

Jer, nikakav je život u prošlosti,

sve predrasude kasne.

I za njih nikad nije pravo vrijeme.

Život je pravo vrijeme.

Koji nestaje u majci žene koju volim,

i koju neću moći zaboraviti i ako tako odlučim.

Jer, borba pamćenja protiv zaborava ne govori ništa o ljubavi.

Zdravilnost pozabe

“Človekov boj zoper oblast je boj spomina proti pozabi,”*
pravi Milan Kundera in ima prav.

Toda za življenje posameznika je pomembno, da zna pozabljati.

Naši ljudje pomnijo še preveč,

v njih odmeva klic prednikov,

mit o čuvajih vere,

o čudežu nastanka, a pogani

v ničimer nimajo mere.

Preveč je želje, da bi si vse zapomnili,

zato zaveza preteklosti tudi zaneti ogenj

in zatem ugasne.

Ker je v preteklosti življenje nikakršno,

vsi predsodki zamujajo.

In za njih ni nikoli pravega časa.

Življenje je pravi čas.

Tisti, ki izginja v materi žene, ki jo ljubim

in ki je ne bom mogel pozabiti, tudi če bi želel.

Ker boj spomina proti pozabi ne pove ničesar o ljubezni.

* Milan Kundera: Knjiga smeha in pozabe, prevedel Jaroslav Skrušny (1987)

Da bi živio moraš naučiti zaboravljati.
Zaborav je, eto i ljekovit,
osim ako nije glupost kao vitalni nacionalni interes.
Ili koncept.

Da lahko živiš, se moraš naučiti pozabljati.
Pozaba je torej zdravilna,
razen če ni neumnost kot bistven nacionalni interes.
Ali koncept.

Stid

Stid me je, dok čitam stihove pjesnika
koji su umrli u dvadesetima:
obasjavši kao meteori na tamnom svodu kosmosa
nakratko ovu Zemlju, očaja i straha: Kosovela, Vasiljeva, Šimića,
pa i Büchnera, sve to pripada istoj blistavoj, pomalo naivnoj, genijalnosti
koju pobriše sudbina. Nevoljna da je iko tako dobro poznaje, pomalo kasno
otkrije one
koji joj vide lice, ali ima sasvim dovoljno vremena da ih likvidira. I to radi
besprijeckorno. Poput agenta kojem je naređeno da se obračuna s neprijateljem
države.
Stid me je, vjerovatno toga što nisam napisao ništa što će ostati za vječnost.
Inače bi mi, računam, odavno bilo presuđeno. Ali, nije uvijek tako: neki se
rode da njihove riječi mogu ponijeti teret vječnosti, drugi ne. I ja sam bio
dvadesetogodišnjak kad sam prvi put umro, ali, izgleda, nije bilo zaposve.
Bio je to samo početak bivanja pjesnikom, ali,
stid me je dok čitam stihove pjesnika koji su umrli u dvadesetima. Stidim se, dakle
jesam.

Sram

Sram me je, ko berem verze pesnikov,
ki so umrli v svojih dvajsetih:
hipno so razsvetlili, kot meteorji na temnem oboku vesolja,
to Zemljo obupa in strahu: Kosovel, Vasiljev, Šimić,
in Büher, vse to pripada isti briljantni, rahlo naivni genialnosti,
ki jo zabriše usoda. Nejevoljna, da jo nekdo tako dobro pozna, prepozno razkrije
tiste,
ki vidijo njen obraz, ima pa povsem dovolj časa, da jih izbriše. In to dela brezhibno.
Kot agent, ki mu je naročeno, da obračuna s sovražniki države.
Sram me je verjetno tega, da nisem napisal ničesar, kar bi ostalo za večnost.
Sicer bi bil, vsaj mislim, že zdavnaj obsojen. Vendar ni vedno tako: nekateri se
rodijo, da lahko njihove
besede zdržijo težo večnosti, drugi ne. Tudi sam sem bil dvajsetletnik, ko sem umrl
prvič, a očitno ne povsem. Bil je šele začetek, kako biti pesnik, toda
sram me je, ko berem pesnike, ki so umrli v svojih dvajsetih. Sramujem se, torej sem.

Na badnje več

Čeka pusta čekaonica u noći praznika.

Željezničar okreće skretnicu, tu je i šalter s natpisom „Prodaja vozovnic“.

Iza njega možda je kripta, gdje nastaje nova religija zavjerenika koji vjeruju u
boga pruge,
zajedničkog za sve.

Dizanje šina je atentat na društvo, u 18.08 je vlak koji vozi u goste.

Svi će biti sretni kad odsviram Silent night.

Radujte se narodi, stoko jedna, pjesmama neopjevana.

Dolazi crni brat i na slovenačkom kaže „tu je bolje kupiti kartu, skuplja je u vlaku.“

Malo me biva sram što sam ga pitao na engleskom,
on je Guinea Joe, pita
odakle sam,
velim mu – znaš, već. Iz onoga grada.

Na Sveti večer

Prazna čakalnica čaka v praznični noči.

Železničar obrne kretnico, tu je še okence z napisom “Prodaja vozovnic”.

Za njim je morda kripta, kjer nastaja nova religija vernikov, ki verjamejo v boga
proge, skupnega vsem.

Dvigovanje tirnic je atentat na družbo, ob 18.08 je vlak, ki pelje v goste.

Vsi bodo srečni, ko zaigram Silent night.

Veselite se narodi, teleta, v pesmih neopevani.

Prihaja črni brat: “Bolje, da tukaj kupiš vozniku, na vlaku je dražja,” reče v
slovenščini.

Nekoliko me je sram, ker ga vprašam v angleščini,
on je Guinea Joe, sprašuje,
od kod sem,
rečem mu – saj že veš. Iz tistega mesta.

Klima glavom,
u vlaku smo isti,
Crni Isus i ja
stojimo u prazničnoj koloni
što će je Mojsije provesti kroz more,
da nas izvede iz ropstva,
ritmom točkova
koji prati rad srca u nama.

Pokima,
v vlaku smo enaki,
Črni Jezus in jaz
stojiva v praznični vrsti,
ki jo bo Mojzes povedel skozi mor(j)e,
da nas popelje iz suženjstva
v ritmu koles,
ki sledi našemu bitju srca.

El Fatiha

Snijeg i vjera su tišina,
svud okolo je galama.
Dok svi govore
ja ću u sebi.

El Fatiha

Sneg in vera sta tišina,
vse okoli je hrup.
Dokler vsi govorijo,
bom jaz v sebi.

Patrick Cotter

(1963, Irska) se je rodil v Corku, kjer še vedno živi. Cotterjeve pesmi so bile objavljene v Financial Times, London Review of Books, Irish Times, PN Review, Poetry magazine, Poetry Review in drugje. Leta 2013 je prejel nagrado Keats-Shelley za poezijo. Je avtor knjig Sonic White Poise (Dedalus Press, 2021), Making Music (Three Spires Press, 2009) in Perplexed Skin (Arlen House, 2008).

Bine Debeljak (1996) je študent magistrskega študija primerjalne književnosti. Piše več proze in manj poezije, vsake toliko tudi kakšen esej in literarno kritiko.

A Tigress Is ...

Wood, Yang

A tigress is a girl who breakfasts
in your bed without eating you.

A tigress is a girl whose first nakedness
is the perfection of her shoulders quaking your heart.

A tigress is a girl with claws
as sharp as gentleness touching you.

A tigress is a girl with kisses
like Chinese tortures, scorching you.

A tigress is a girl with hair as russet
as the walnut scent which lulls you.

A tigress is a girl with eyes
as dark as dreamless sleep enshrouding you.

Tigra je ...

Wood, Yang

Tigra je ženska, ki zajtrkuje
v tvoji postelji, ne da bi te pojedla.

Tigra je ženska, katere prva golota
je popolnost njenih ramen, od katere zadrhti tvoje srce.

Tigra je ženska s kremplji
ostrimi kot nežnost, ki se te dotika.

Tigra je ženska s poljubi,
ki te ožgejo kot kitajska mučenja.

Tigra je ženska z rusastimi lasmi,
ki te zaziba kot vonj po orehu.

Tigra je ženska z očmi
temnimi kot spanec brez sanj, ki te ovija.

A tigress is a girl who licks up
all your purring like milk, before leaving you.

A tigress is a girl whose image
echoes in your head like a roar affrighting you.

A tigress is a girl who is camouflaged
in the jungle of her own emotions, eluding you.

Tigra je ženska, ki obliže
kot mleko vse tvoje predenje, preden te zapusti.

Tigra je ženska, katere podoba
odzvanja v tvoji glavi kot tuljenje, ki te prestraši.

Tigra je ženska, zamaskirana
v džungli lastnih čustev, zato se ti izmika.

Preise dem Engel die Welt

A bonsai-sized angel lies
asleep in my shopping bag,
wings curled in on itself,
either a handsome she or a pretty young he.
It snores harp strings in no particular tune
but in a pleasant calming hum which attracts
the dusky, snub-nosed brunette
from across the vastness of table sixteen.
She looks from me to the bag and back,
perplexed, slightly anxious.
Her mouth opens to speak, but shuts
soundlessly. She knows me not
and returns to her broadsheet's miniscule print
with lessened concentration, nostrils flexing.
I wonder what noise the angel makes
when it awakes: it's been asleep since I bought it
along with the box of angel food.

Preise dem Engel die Welt

Kot bonsai velik angel speče
leži v moji nakupovalni torbi,
krila, zavita vase,
ali je ona, čedna, ali on, precej mlad.
Njegovo smrčanje ni določena melodija harfinih strun,
pač pa prijetno pomirjajoče brnenje,
ki od prostranosti mize šestnajst
privlači mrakobno rjavolasko s privihanim nosom.
Pogleduje od mene k torbi in nazaj,
zmedeno, rahlo tesnobno.
Usta se ji odprejo, da bi nekaj rekla,
a se neslišno zaprejo nazaj. Ker me ne pozna,
se vrne k drobnemu tisku svojega časopisa,
z zmanjšano koncentracijo, napetimi nosnicami.
Zanima me, kakšen zvok naredi angel,
ko se zbudi: spi, odkar sem ga kupil
skupaj s pakiranjem angelske hrane.

Mais Feliz

For penance he glued sandpaper to the piano keys
-red on the ivory, yellow on the ebony, and played
what had been their song, a slow Brazilian ballad
sweet in its melancholy. He started by pressing
lightly (though the keys still scorched his fingertips)
gradually speeding the tempo until he finished
the piece in some Rachmaninov frenzy.
He winced and groaned, yelped and cried
with each note, making all the noises she complained
he never did with her, between the sheets.
He placed the home-made card
saying sorry and the digital recording
of his remorse in a manila envelope
stamped with whorless crimson fingerprints.

Mais Feliz

Za pokoro je na klavirske tipke prilepil brus papir
rdečega na slonovino, rumenega na ebenovino, in je zaigral,
kar je bila njuna pesem, počasna brazilska balada,
sladka v lastni melanholiji. Najprej je igral
nežno (pa so mu tipke vseeno ožgale prstne konice)
postopoma je pospešoval tempo, dokler ni končal
skladbe v slogu Rachmaninovske blaznosti.
Z vsako zaigrano noto je trzal in stokal,
kričal in jokal, kar jo je motilo, saj je oddajal
vse zvoke, ki jih nikoli ni z njo med rjuhami.

Doma narejeno čestitko kot opravičilo in
digitalni posnetek njegovega obžalovanja
je dal v manilsko ovojnico, ožigosano s
temnordečimi brezvzorčnimi prstnimi odtisi.

Music for Ghosts

As an offering to the ghosts
I left some music playing
when I shut the door

on the empty house.
Even when a house is full
of ghosts we say its empty,

empty when you step out
and there's no one left inside
breathing. *Lost in Music* by Sister

Sledge and Good Times by Chic
the by the same composer.
You might say if I was truly

considerate of ghosts I would pick
songs more than forty years old.
I should leave playing tunes

Glasba za duhove

V dar duhovom
sem pustil igrati glasbo,
ko sem zaprl vrata

prazne hiše.
Tudi ko je hiša polna
duhov, rečemo, da je prazna,

prazna, ko stopimo ven in
notri ni nikogar več,
ki diha. *Lost in Music* od Sister

Sledge in *Good Times* od Chic,
oboje od istega skladatelja.
Lahko bi rekli, da če bi bil zares

obziren do duhov, potem bi izbral
več kot štirideset let stare pesmi.
Moral bi pustiti igrati melodije

by Cole Porter or the sort warbled
by Count John McCormack.
But I believe leaving ghosts

any music in an empty house
all to themselves while the dial
of the electric meter spins

is a gift and not only the living,
but ghosts too deserve harmony.
Even when a house has every wall

lined with books we can call it empty;
even when plants exhale from inside
every window we can call it empty;

when I am sitting on the stairs staring
at the shadows thrown by the morning sun,
as you sleep under stars in a distant timezone.

Cola Porterja ali žvrgolenje
Counta Johna McCormacka.
Toda verjamem, da je v prazni hiši

pustiti duhovom vsakršno glasbo
same zanje, medtem ko se skala
časovnega števca vrti, darilo,

in ne samo živi, temveč tudi
duhovi si zaslužijo harmonijo.
Tudi ko ima hiša vsako steno obdano

s knjigami, ji lahko rečemo prazna;
tudi kot rastline izdihnejo v notranjosti
vsakega okna, ji lahko rečemo prazna;

ko sedim na stopnicah strmim
v sence jutranjega sonca, medtem ko
ti spiš v daljnem časovnem pasu pod zvezdami.

Homecoming

The returned conscript dances with his mother,
unscathed body crowned by his beaming smile;
her yellow-ribboned hair the only bright thing

on her angled, wistful head. He still has all his mother.
She has just one of three sons. She knows it's good
he still has two legs to kick with, two hands to scoop

her into air. Her neighbour's boy's body
ends at his thighs. Strays on the street
snap at his chair's wheels. Yet her silent wish -
to hold three half-sons rather than one whole.

No amount of waltzes or polkas make
her forget her sons in the ground -
if that's where they are; exploded to
shreds, red spray and crow food.

Povratek

Vrnjen vpoklicanec pleše s svojo materjo,
nepoškodovano telo kronano z njegovim žarečim nasmeškom;
rumena pentlja na njenih laseh je edina svetla stvar na njeni

nagnjeni, otožni glavi. Še vedno ima vso svojo mater.
Ona ima samo še enega od treh sinov. Ve, da je dobro,
da ima on še zmeraj dve brcajoči nogi, dve roki, da jo

meče v zrak. Telo otroka njene sosede se konča
pri njegovih stegnih. Pritepenci na ulici šavsajo
proti kolescem njegovega vozička. A njena tiha želja –
raje ima tri pol-sine kot enega celega.

Ne glede na vse valčke in polke ne more
pozabiti na svoja sinova pod zemljo –
če sploh sta tam; razstreljena na
kosce, rdeč brizg in hrano za vrane.

Efe Duyan

(1981, Turčija), pesnik in arhitekt, je od leta 2009 sodeloval na številnih delavnicah in pesniških branjih po svetu. Gostujoča predavanja o poeziji je imel na Univerzi Ca-Foscari, Univerzi v Atlanti in Univerzi Georgea Washingtona. Njegove pesmi so prevedene v 27 jezikov in vključene v mednarodne pesniške antologije. Izdal je tri pesniške zbirke, *Sıkça Sorulan Sorular* (Pogosto zastavljena vprašanja, 2016), *Tek Şiirlik Aşklar* (Pesmi za eno noč, 2012) in *Takas* (Zamenjava, 2006). Je član uredniškega odbora priznane literarne revije *Offline Istanbul*. Trenutno poučuje zgodovino arhitekture na Univerzi za likovne umetnosti *Mimar Sinan* v Istanbulu.

Ajda Bračič je po izobrazbi arhitektka, deluje pa predvsem na področju arhitekturne kritike in publicistike. Kot piska in urednica sodeluje s številnimi mediji s področja prostora, kulture in umetnosti. Poezijo je med drugim objavljala na spletnem mediju *LUD Literatura* in v zborniku *Rukopisi*, kolektiv *Ignor* pa je v letu 2018 izdal chapbook njene poezije z naslovom *gravženroža*. Leta 2020 je bila izbrana med finalistke Pesniškega turnirja *Založbe Pivec*. Njena kratka proza je bila objavljena v revijah *Literatura* in *Sodobnost*, *Medmet*, na radiu *ARS* in *Radiu Študent*, v letu 2020 pa se je njena kratka zgodba *Škrlatica* uvrstila tudi med finalistke natečaja za najboljšo kratko zgodbo po izboru revije *Sodobnost*. V letu 2022 bo izšel njen knjižni prvenec – zbirka kratkih zgodb.

Bir ceviz ağacı

aslında unutmuştum
ne vakit bir ceviz ağacı görsem
hatırlıyorum yeniden
iki bin yedi ya da sekizde
polis bana saldırdığında
aslında utandığımı

hatırlıyorum
bir özel kuvvetçiyi yere yatırıp
tekmeye burnunu kırdığımız yazan
o tutanağa
neredeyse güleceğimi
unutmuşum

hatırlıyorum
kapalı bir cezaevinde birkaç hırsız, kaçakçı
ve (gerçekten) katille
dip dibe bir hafta geçirdiğimi
unutmuşum

hatırlıyorum
ne zaman çıkacağımı

Oreh

pozabil sem
in vendar se spominjam
kadar vidim kakšen oreh
kako so me policaji razbili
enkrat leta dva tisoč sedem ali osem
in kako sram me je bilo

spominjam se
kako sem prasnili v smeh, ko sem bral poročilo
v njem je pisalo, da smo policista posebne enote zbili na tla
mu z brco razbili nos na nekem protestu
ki sem ga pozabil

spominjam se
da sem en teden preživel zaprt
s tatovi, preprodajalci in (dejanskimi) morilci
na zaprtem oddelku zapora
ki sem ga pozabil

spominjam se
tedna, preživetega v

bilmeden
hayatımın neredeyse bittiğinden
emin
altı ranzalı bir koğuşta
yirmi kişi dönüşümlü
uyuyarak
sonradan yaprak yeşiline dönen
ev yapımı dövmelerin inceliklerini
öğrenerek
avlu duvarında bir sincap görünce
heyecandan yerinde zıplayan adamlara
hayret ederek
komşu koğuşla haberleşmek için
notları buruşturup ceviz dalları arasından
fırlatarak
ve voltası asla kesilmemesi gereken mahkumların
volta atarak yanımdan geçtiği
bir hafta geçirdiğimi
unutmuşum

hatırlıyorum
çıkarken
adettendir diye kıyafetlerimi hediye ettiğimi

negotovosti, kdaj bom lahko odšel
prepričanosti, da je mojega življenja praktično konec,
spanja
na oddelku s šestimi pogradi
in dvajsetimi ljudmi, ki so se izmenjevali na njih,
spoznavanja
skrivnosti tetoviranja –
tetovaž, ki so kasneje spremenile barvo v odtenek listnato zelene,
navdušenja,
ko so zaporniki vzhičeno poskakovali ob pogledu na veverico,
plezajočo po zidu zaporniškega dvorišča
metanja
pomečkanih sporočil
skozi orehove veje,
da bi navezali stik z zaporniki s sosednjega oddelka
opazovanja
jetnikov, kako korakajo od enega konca dvorišča do drugega
nikoli ni smel biti prekinjen, ta ritem
ki sem ga pozabil

spominjam se
vračanja svojih zaporniških oblačil
kot veleva običaj

ve herkesin bana aceleyle
ve samimi bir neşeyle sarıldığını
unutmuşum

hatırlıyorum
çıkmadan hapishane müdürüne yeterince saygılı
davranmadığım için
tokatlanıp, uzun süre cezalı bir çocuk gibi
hazırolda bekletildiğimi
ve eğer bu yüzden çıkamasaydım
kendimi kendim gibi
davrandığım için asla affetmeyeceğini
unutmuşum

bilmiyorum hangisi daha iyi
unutmak mı hatırlamak mı

biliyorum, sincaplar
unutursa ancak cevizlerini gömdüğü yeri
büyür
yeni ağaçlar

vsi so hiteli proti meni
in me objemali z iskrenim veseljem,
ki sem ga pozabil

spominjam se
da mi je paznik, ki sem mu nekaj sikal
nekaj minut pred mojo izpustitvijo
kot otroku primazal klofuto in me postavil v kot
spominjam se
pomislil sem, nikdar si ne bom odpustil
da sem takšen kot sem
če bom zaradi tega izpuščen kasneje
to sem pozabil

ne vem, kaj je boljše –
spominjanje ali pozabljanje
vem pa, da šele ko veverica pozabi
kam je zakopala oreh
zrastejo
nova drevesa

Keşke

keşke bir isviçre çakısı gibi
yanımızda taşıdığımız cennet ve cehennemleri

keşke atasözleri ve görsel efektler
sayesinde şefkate benzettiğimiz kötülüğümüzü

keşke güzel fikirleri saran ataleti
deterjanlı suya bastırarak

keşke iyi niyetimizi
çelik bir penseyle

keşke kadınlar gibi yalnız gecelerin de
vazgeçilmez tedirginliğini

keşke sırlıklam aşklardan doğan
felaketleri mantık çerçevesinde

keşke sevişirken rastladığımız
pagan tapınakların yıkık duvarlarını

Çe bi le

Çe bi le: bila kot švicarski nožič
ta nebesa in pekel, ki ju nosimo s seboj

Çe bi le: vsled pregovorov in posebnih učinkov
naše zlo, ki ga primerjamo s sočutjem

Çe bi le: inertnost, ki oblega dobre ideje
namočena v milnici

Çe bi le: naši dobri nameni
s parom jeklenih klešč

Çe bi le: kot ženske tudi osamljene noči,
njihov neizbežni nemir

Çe bi le: katastrofe, ki jih porodijo strta srca
v ličnem okviru logike

Çe bi le: uničeni zidovi poganskih templjev,
na katere naletimo med ljubljnjem

keşke köşesi kırılmış
ucuz bir hediye gibi çocukluğumuzu

keşke keşkelerin avuturken yarattığı
tahribatı somut örneklerle

keşke bütün hayatları
aynı anda

keşke büyük dertleri
büyük bir devrime ertelemeden

keşke bütün ölümleri
teker teker ve bizzat yaşayarak

keşke anlamsızlığın kendisini
bir tıraş bıçağıyla

keşke

Če bi le: ceneno darilo opraskanih robov
naše otroštvo

Če bi le: boleča tolažba če-bi-le-jev
skozi konkretne primere

Če bi le: vsa življenja
hkrati

Če bi le: vêlike težave
brez čakanja na vêliko revolucijo

Če bi le: vse smrti
doživete ena za drugo in osebno

Če bi le: odsotnost pomena samega
z britvico

Če bi le

Sözcüklerin davranışları

ağızdan çıkan her sözcük
şekilden şekle giriyor

iki kirpi gibi
çiftleşiyorlar havada
bazen
buza dönüşüp
yere düşüyorlar

bulutlara karışıp
anlamsızlaşıyorlar
bazen
bir yavru kedi gibi
sevdirmiyorlar bile kendilerini

mitinglerde bırakılan karanfil
yapraklarından besleniyorlar
bazen
polenlerle beraber
kendilerini rüzgâra bırakıyorlar

Vedênje besed

besede, ki zapuščajo moje ustnice
spreminjajo obliko za obliko

kot dva ježa
ki kopulirata v zraku
včasih
se besede spremenijo v led
in padejo na tla

razmešane v oblake
izgubijo pomen
včasih
kot mucke
zavračajo ljubezen

hranijo se s cvetnimi lističi nageljnov
ki se mečejo na demonstracijah
včasih
se predajo vetru
skupaj s cvetnim prahom

bir güvercin kadar
kolay güveniyorlar
bazen değil
ne zaman baksam sana
bakışlarımla yarışıyorlar

şekilden şekle girseler de
yalnızca
birbirleriyle ilgileniyor
sözcükler
umurlarında değiliz

bir ineğin üzerine konmuş
küçük kuşlar onlar
dünyayı tanımıyorlar bile
dünyayı değiştirdiklerini
bilmiyorlar

bizi bağlıyorlar
aslında dağları
denize bağladığını
bilmeyen bir nehrin
sükunetiyle

kakor golobi
so preveč zaupljive
in ne le včasih
kadar te ošinem s pogledom
tekmujejo z njim

res da spreminjajo obliko za obliko
a vendar
se menijo le ena za drugo
besede
nas sploh ne opazijo

majhne čaplje so
čepijo na kravjem hrbtu
briga jih za svet
in za to, da se svet zaradi njih
spreminja

besede nas povezujejo med sabo
s spokojnostjo reke
ki ne ve
da gore povezuje
z morjem

Bütünleşme

her şey bitecek yakında
beklerken
birbirimize yeni adlar veriyoruz

seslerini biliyorlar
anlamalarını değil

belleğimizi çeviren çitlerden
küçük çocuklar gibi sıçrayıp arka arkaya
yanımıza geliyorlar

susamışlardır
hepsini nehre sürüklüyoruz peşimizden
olimpos tanrıları gibi birer geyik kılığına girip

anlamalarını söylersek onlara
atmosfere giren
birer gök taşı gibi yanacaklar

ki madem yeni adlarımızla
dolaşırken dünyada

Vključevanje

kmalu se bo vse končalo
medtem ko čakamo
si podeljujemo nova imena

razumejo njihov zven
ne pa tudi njihovega pomena

skakaje čez ograjo pridejo k nam
obkolijo naše spomine
kot majhni otroci

žejni morajo biti
ko nam sledijo k reki
kot favni, kot olimpijski bogovi

če jim povemo, kaj pomenijo,
bodo izgoreli
kot meteorji, ko vstopijo v atmosfero

ker smo tudi sami bogovi
tavajoč po svetu

birer tanrıyız biz
dilek tutmaya ihtiyacımız yok

yok ihtiyacımız bizi avutmalarına
zaman azalıyor
nehre bırakıyoruz
sözcükleri itinayla

bırakıyoruz kendimizi
ki birbirimizin ağzından
su içelim kana kana

s svojimi novimi imeni
si nam ni treba ničesar želeti

ni nam treba njihove tolažbe
čas se izteka
besede previdno
izpustimo v reko

zapustimo se
srkajoč vodo
drug drugemu iz ust

Değişen şekiller

lekeli bir masa örtüsü deniz
denizlerin ölümcül birer çöl olduğunu unutup
oturuyorsun başına

merak ediyorsun
çölün
ayaklarının altında bir gök gibi gerçekten
denizin rengini alıp almayacağını

her şey birbirinin rengini
alabilir aslında

bir kaktüsün dikeniyile
kökü gibi
bağlanıyor
şekil değiştiren duygularımız

birbirimize gerçekten
aşık olacak mıyız
diye soruyorum

Spreminjanje oblike

morje je umazan prt
pozabljaš, da je vsako morje tudi smrtonosna puščava
in sedeš na čelo mize

sprašuješ se, ali lahko
puščava
zares privzame barvo morja
kakor nebo pod tvojimi nogami

pravzaprav vse privzema
barve vsega drugega

kot kaktusov trn
in njegova korenina
tako so naša spreminjajoča se čustva
povezana med sabo

ti in jaz
se bova res zaljubila
sprašujem

rengin yayılıyor
parmaklarımı suya sokuyorum

sen üstünü çıkarıp
kimseye aldirmeden
yüzmeye başlıyorsun
saydam kumlarında zamanın

zaman
yeni boyanmış büyük bir odaya dönüşüyor
kanepesi ve abajuruyla

hemen başlıyoruz
eşyaların yerini değiştirmeye
dünyayı değiştirdiğimizi hayal ederek
parkeleri ıslattığımızı bakmadan

tvoja barva se raztaplja
svoje prste pomočim v vodo

slečeš se
brez skrbi
in zaplavaš
v prosojnih sipinah časa

čas
se spremeni v veliko, pravkar prebeljeno sobo
z zofami in senčniki svetilk

kar takoj začneva
preurejati pohištvo
kot bi spreminjala svet, brez skrbi
da bi zmočila parket

Sabah mitolojisi

daha uyanmamıştı tanrılar
yaşama sevincim
ölüm korkumdan
besleniyordu

üzerinde toz birikmişti
sana anlattığım rüyaların

gençliğimi sürüyordum
bir alışveriş arabasını
ağır aksak iter gibi

*

daha gündelik
işlerine başlamamıştı tanrılar

sana anlatmadığım rüyalar
hediyelik eşyalar yapıyordum

Jutranja mitologija

bogovi so še spali
moje veselje do življenja
se je hranilo
z mojim strahom pred smrtjo

prah se je nabral
na sanjah, o katerih sem ti pripovedoval

svojo mladost sem usmerjal
kot bi potiskal nakupovalni voziček
počasi, ležerno

*

bogovi še niso začeli
s svojimi dnevnimi opravili

iz sanj, o katerih ti nisem pripovedoval,
sem napravil spominke

sabah neşem
insanlardan değil de
korkularımdan besleniyordu nedense

*

esniyordu daha tanrılar
çoktan eskimişti dünyalarından bazıları
sana dönmüştüm ben, eskiyordum
ama sana dönüşmüyordum

her rüyanın sonunda
beyaz havlular sallıyordu bize
bir düğünden dönen karıncalar
ve gördüklerim üzerindeki gücüm
uyanırken
puf, birden yok oluyordu

seni seviyordum
ama başkalarının
yalnızlığından besleniyordum

moje jutranje veselje
se ni hranilo z ljudmi
temveč, začuda, z mojimi strahovi

*

bogovi so še zehali
nekateri ustvarjeni svetovi so bili že obrabljeni
obrnil sem se k tebi, propadajoč
a nisem se spremenil vate

na koncu vsakih sanj
so mravlje, ki se vračajo s poroke,
vihtele bele brisače v našo smer
in ko sem se prebudil
je moja moč nad tem, kar vidim,
puf, nenadoma izginila

ljubil sem te
a hranil sem se
s tujo osamljenostjo

*

hiçbir şey için
seni suçlamıyorum

uzun yola çıkmadık daha bu yaz
rüyalarımı çabuk unutmaya başladım

tanrılar
dayamış ağızlarını yol başlarına
terimizi içiyorlar kahvaltıda
ilginçtir kanımızı değil

*

ne krivim te
za nič

letos poleti še nisva šla na potovanje
hitro začenjam pozabljati sanje

bogovi
so na konce cest položili svoje čeljusti
ob zajtrku pijejo najin pot
in začuda ne najine krvi

Thorkil Jacobsen

(1982, Danska) je danski pesnik in performer. Je tudi novinar in literarni kritik; leta 2014 je diplomiral iz novinarstva na SDU. Leta 2005 in 2006 danski prvak v pesniškem slamu. Pogosto nastopa skupaj z Lassejem Thorningom. Leta 2010 sta skupaj prejela nagrado za govorno besedo leta. Od leta 2018 je direktor LiteraturHaus v Københavnu.

Tomaž Rode (1998) je pesnik ter literarni in filmski kritik, študent finančne matematike in ekonomije. V okviru festivala Pranger je leta 2018 prejel nagrado Mlada kritika, svoje pesmi in kritike pa objavlja na portalih LUD Literatura, Koridor in AirBeletrina.

If only I were a tsunami

If only I were a tsunami, I would choose carefully where to strike.
I would pick out idiots and liars - and then hit them with my great powers.
The first tsunami ever to be - at least slightly - sane,
not a single dictator would avoid me!
Janukovitj, Bush and Mugabe
going down the drain
if only I were a tsunami.
If only I were a tsunami I would – oh yes I would – avoid to hit children,
and I would leave the tourists to get sunburned and even more fat on the beaches.
The people of Indonesia has seen enough shit
so even the most annoying man in Sumatra
I'd only give a quick cold shower and then leave him to dry on a rock.
Not like the amateur tsunami - oh no not me!
If only I were a tsunami I'd be cool, strong, never sit and wait for the phone to ring,
you to sing, my heart to go bing bing bing,
no!
Love's easy, I suppose, when you can conquer everything.
I'd be brave.
And I might just use this unbelievable craft
on building you a tiny raft,
I'd be brave and you'd be save,

Če bi le bil cunami

Če bi le bil cunami, bi previdno izbiral svoje žrtve.
Idiote in lažnivce bi določil in jih zadel s svojo silno močjo.
Prvi cunami pri pameti bi bil,
niti en sam diktator mi ne bi ušel!
Janukoviča, Busha in Mugaba
bi odplaknilo,
če bi le bil cunami.
Če bi le bil cunami, bi se – prisežem, da bi se – izognil otrokom
in pustil turiste, da se sončijo in še bolj redijo na plažah.
Indonezijci so imeli že dovolj sranja,
zato bi tudi najbolj nadležnega moškega s Sumatre
samo na hitro oprhal in ga pustil na skali, da se osuši.
Ne bi bil kot amaterski cunami, jaz že ne!
Če bi le bil cunami bi bil sproščen, močan, nikoli ne bi čakal, da mi telefon zvoni,
da zapoješ, da mi srce začne delati bing bing bing.
Ne!
Ljubezen je enostavna, si mislim, kadar lahko vse osvojiš.
Pogumen bi bil.
Svoje neverjetno znanje bi uporabil,
da ti naredim čolniček.
Pogumen bi bil in bila bi varna,

floating there on my strong, strong back,
not looking back, not going zig zag.
No! Imagine this:
Me being ten million gallons of water,
and you sitting there on my back just sort of
looking at the world, the places I'd take you,
the places not fake to you,
the places not fake to me,
Intolerance, indifference, just walls we'd break through, see?
A world so free of expectations, there'd be no limitations,
Just a bunch of nations giving standing ovations,
OHH! If only I were a tsunami!
I would turn politics into poetry,
Piss into pure gold,
I would turn winter in Berlin into summer in Bahamas,
Budweiser into beer.
I would be an unforgettable tsunami,
and after my worldwide campaign people would wake up thinking:
Oh Yes, that did make sense, that made sense,
and they might just think:
what a fucking relief that something finally made sense.

ko pljuješ na mojem močnem, močnem hrbtu,
ne bi pogledovala nazaj, ne bi ovinkarila.
Ne! Zamisli si:
Jaz sem deset milijonov litrov vode
in ti samo sediš na mojem hrbtu in nekako
gledaš svet in kraje, kamor bi te peljal
kraji bi ti bili iskreni,
kraji bi mi bili iskreni,
Nestrpnost, brezbržnost so samo stene, ki bi jih predrila, veš?
V svetu brez pričakovanj bi bila brez omejitev
vsi narodi bi nama navdušeno ploskali.
Oh! Če bi le bil cunami!
Spremenil bi politiko v poezijo,
scanje v čisto zlato,
Spremenil bi berlinsko zimo v bahamsko poletje,
Budweiser v pivo.
Bil bi nepozaben cunami
in po moji svetovni akciji, bi se ljudje prebujali rekoč:
O, ja, to je res imelo smisel, smiselno je bilo
in morda bi pomislili
kakšno jebeno olajšanje, da je bilo končno nekaj smiselno.

Aljaž Koprivnikar

pesnik, literarni kritik, urednik in festivalski producent. Redno sodeluje z različnimi slovenskimi in mednarodnimi literarnimi organizacijami, je podpredsednik Društva slovenskih literarnih kritikov in član mednarodne žirije Festivala Vilenica. Njegov pesniški prvenec *Ανατομία* je leta 2019 izšel pri grški založbi Vaxikon, istega leta je pri Centru za slovensko književnost izšla *Anatomija*, ki bo pri češki založbi Viriditas izšla v letu 2022. Njegove pesmi so objavljene v različnih literarnih revijah in antologijah ter prevedene v angleščino, češčino, grščino, hrvaščino, nemščino, makedonščino, portugalščino, srbščino in španščino. Prebiva med več mesti: Ljubljano, Berlinom, Prago in Lizbono - v prvi organizira Mednarodni kritiški simpozij Umetnost kritike, Festival literature sveta - Fabula in Slovenske dneve knjige; v drugem pripravlja Antologijo mlade slovenske književnosti v nemškem prevodu; v tretji je kreativni direktor mednarodnega literarnega festivala Prague Microfestival; v zadnji pogosto poučuje na Faculdade de Letras.

Mgr. Hana Mžourková, Ph.D., (1979) je strokovnjakinja za področje češkega jezika in književnosti, slavistike in slovenistike. Je avtorica publikacij s področja jezikoslovja in literarne zgodovine, prevajalka iz slovenščine. Češki jezik in književnost je študirala na Filozofski fakulteti Karlove univerze v Pragi, nato pa se je zaposlila kot specialistka za leksikologijo in leksikografijo na Inštitutu za češki jezik. Je članica avtorskega kolektiva prihajajočega Akademskega slovarja sodobne češčine ter je zaslužna za mnoge češke prevode slovenskih pesnikov in pesnic v zadnjih letih.

Na obisku

Sediš ob oknu, ko pridem tiho mimo.
Najin pogovor se meša z zvoki elektronskega
snega na televiziji in prazno izzveni.
Vprašaš, kaj pišem.

Gledaš slike na steni.
Smehljajo se mi, rečeš.
Kot edini znanilci znanega.
Kot poslednji neukradeni spomini.
Vprašaš, kaj pišem.

S prijaznostjo zaliješ rože za balkonskimi vrati.
Pri zimskem hladu jih nehote umoriš.
S prijaznostjo mi ponudiš gnijoče sadje.
Nevede prineseš razbarvanost otroških dni.
Vprašaš, kaj pišem.

Četrtrič vprašaš, kaj pišem.

Na návštěvě

Sediš u okna, když se tiše zastavím.
Náš rozhovor se mísí se zvuky elektronického
zrnění v televizi a vyzní naprázdno.
Ptáš se, co píšu.

Díváš se na fotografie na zdi.
Smějí se mi, řekneš.
Jako jediní hlasatelé známého.
Jako poslední neukradené vzpomínky.
Ptáš se, co píšu.

Vlídně zaliješ květiny za dveřmi balkonu.
V zimním chladu je nechtěně zničíš.
Vlídně mi nabídneš nahnilé ovoce.
Bezděky přivoláš vybledlost dní dětství.
Ptáš se, co píšu.

Počtvrté se ptáš, co píšu.

I.

Preden je postelja zamenjala obliko
in postala reka, in preden je dom zamenjala
hiralnica doma starejših občanov, si z rokami
brskala pod parketom in segala po spominu,
ki ga nikoli nisi zasadila.

Zdaj si tu, stisnjena v majhno gubo,
na invalidskem vozičku, zadeto dete,
ki mu brišem mokro brado
in ga po žlici hranim z glasovi
tebi nerazumljivih jezikov.

Prihajajo iz poštnega nabiralnika,
iz katerega kaplja tema, od mene
brez imena, brez priimka,
brez datuma, brez kraja rojstva,
se vračajo na isto mesto.

Moje roke objemajo praznino, ujeta v
svet mrtvih mej, in zbujen nasmeh,
prostor, zakopan v drobovje,
tam spodaj, notri, tukaj.

I.

Dříve než postel změnila tvar
a stala se z ní řeka, a dříve než dům nahradil
útulek domu seniorů, šátrala jsi rukama
pod parketami a natahovala se po vzpomínce,
kterou jsi nikdy nezasadila.

Nyní jsi tu, stažená do drobné vrásky
v invalidním vozíku, omámené dítě,
kterému utírám mokrou bradu
a krmím ho po lžičkách hlasy
tobě nesrozumitelných jazyků.

Vycházejí z poštovní schránky,
z níž odkapává tma, ode mě
beze jména, bez příjmení,
bez data, bez místa narození,
se vracejí na stejné místo.

Mé ruce objímají prázdnotu, chycenou ve
světě mrtvých hranic, a probuzený úsměv,
prostor, pohřbený v útrokách,
tam dole, uvnitř, tady.

Zdaj si tu, božam te po ovenelih
laseh in prstih, obarvanih v bombažne
blazinice, napite dežja in časa, z jezikom,
oteklim od bolezni, ližem črke iz papirja.

Ker skorje dreves ne vračajo tvojega imena,
ker skorje dreves ne vračajo tvojega,
ker skorje dreves ne vračajo

Teď jsi tu, hladím tě po zvadlých
vlasech a prstech, zbarvených do bavlněných
polštářků, nasáklých deštěm a časem, jazykem,
opuchlým bolestí, lížu písmena z papíru.

Neboť kůra stromů nevrátí tvé jméno,
neboť kůra stromů nevrátí tvé,
neboť kůra stromů nevrátí.

Ars poetica

Vsak dan samo pisati,
se zbuditi, pisati, iti spat,
pisati v spanju, pisati pesmi
iz sanj, pisati pesem iz prahu
in jo ob svitu povrniti v prah.

Vsak dan samo iztegovati
brežšteviline jezike v nebo,
polizati dež, zvok neslišnega
zaporedja besed, ki kot papirnati
žerjavi govorijo ena čez drugo.

Vsak dan samo iskati
najbolj prijazne besede in
jih zapirati med praznino
papirja, besede nizati v stavke
in čakati, da jih veter razpiha.

Vsak dan samo stapljati
črke eno v drugo v naboru
senc in raztegnjenih izrazov,

Ars poetica

Každý den jenom psát,
vzbudit se, psát, jít spát,
psát ve spaní, psát básně
ze snů, psát báseň z prachu
a za svítání ji vrátit v prach.

Každý den jenom vyplazovat
bezpočet jazyků k nebi,
slízet déšť, zvuk neslyšného
pořadí slov, která jako papírové
uhlíky mluví jedno přes druhé.

Každý den jenom hledat ta
nejmilejší slova a
zavírat je do prázdnoty
papíru, slova navlékat na věty
a čekat, až je vítr rozfouká.

Každý den jenom spájet
písmena jedno ke druhému do souboru
stínů a roztažených výrazů,

ob hitenju papirja, ob dotiku
prstov, preglasiti nemo tišino.

Da postaneš pesem,
da se pregibi knjižne strani
zalomijo v razrez v koži,
da jutro prinese noč, ki ti
spi na zaspanih plečih.

ve spěchu papíru, v doteku
prstů, přehlušit němé ticho.

Ať se staneš básní,
ať se přehyby stránky knihy
zalomí do zářezu v kůži,
ať jitro přinese noc, jež ti
spí na ospalých plecích.

Rosi Luxemburg

Saditi akacije v puščavi

Prihajati in odhajati

Ne reči ničesar

Odrasti

Brez sramu pred temo

Oblačiti si oblačila

Usta uporabljati za govor

Spuščati bele zavese nežnosti

Ne reči ničesar

Soočiti se z oblaki

In pritisniti ustnice

Na nebo Bruslja

Na nebo Ljubljane

Na nebo Grožnjana

Na nebo Prage

Na nebo Lizbone

Na nebo Berlina

Na nebo Uppsale

Na nebo

Drseti pred realnostjo

Z ustnicami

Drhteti in dehteti

na uho pred spanjem

Pro Rosa Luxemburgová

Na poušti sázet akáty

Přijít a zase odejít

Nemluvit naplano

Dospět

A nebát se tmy

Obléknout se

Rozhýbat ústa a mluvit

Pověsit bílé záclony něhy o píd' níž

Nemluvit naplano

Vzhlédnout k oblakům

a sevřít rty

Na bruselském nebi

Na lublaňském nebi

Na grožnjanském nebi

Na pražském nebi

Na lisbonském nebi

Na berlínském nebi

Na uppsalaském nebi

Na nebi

Plachtit před realitou

Se rty

Třást se sopránem

do ucha před spaním

Če to, raje tišina

Besede se stapljajo ena v drugo,
naslovi izginjajo, zapuščajo
spomin papirja in črke,
izgubljajo črnino površja.

Tišina je temna senca,
ko se kopno počasi oži,
reke ustavljajo svoj tok
in megla pokriva misli.

Tišina, preden izbrišeš stavek,
je vibracija zraka, ki ti zapre
usta, da lahko spregovoriš
v jeziku dežnih kapljic.

Tišina praznega papirja,
odpreš okna na stežaj,
v vdihe delčkov jutra,
da ostane samo pesem.

Pesem brez besed,
kot let majhnih ptic,
ki v vetru zabrišejo oblake.

Jestliže tohle, pak raději ticho

Slova se vpíjejí jedno do druhého,
tituly mizí, opouštějí
paměť papíru a písmena,
ztrácejí povrchovou čern.

Ticho je temný stín,
když se pevnina pomalu úží,
řeky zastavují svůj proud
a mlha zahaluje mysl.

Ticho, než přečteš větu,
je vibrace vzduchu, který ti zavře
ústa, abys mohl promluvit
jazykem dešťových kapek.

Ticho prázdneho papíru,
otevřeš okno dokořán,
do nádechů kousků jitra,
až zůstane jen báseň.

Báseň beze slov,
jako let drobných ptáků,
kteří ve větru setřou oblaka.

Lily Michaelides

(1955, Ciper) je avtorica šestih pesniških zbirk. Njena dvojezična zbirka *Arena* (2014) je bila nominirana za državno nagrado za poezijo. Zadnjo zbirko, *Pagideuméno metáxi* (Ujeta svila), je izdala letos. Objavila je tudi tri zbirke proze, od katerih je bila dvojezična *Ekeínos, andrón istories / Him, stories of men* (On, moške zgodbe, 2018) nominirana za državno nagrado za pripovedništvo. Svoje pesmi objavlja tudi v časopisih in literarnih revijah doma in v tujini, prevedene pa so v mnoge jezike. Od leta 2013 do 2019 je bila članica upravnega odbora ciprskega centra PEN, odgovorna za odnose z javnostjo in mednarodne odnose. Od leta 2006 je soustanoviteljica in direktorica združenja organizatorjev domačih in mednarodnih literarnih festivalov in pesniških dogodkov *Ideogramma*.

Liu Zakrajšek (1998) je absolventka študija primerjalne književnosti in literarne teorije ter filozofije. Piše in objavlja v različnih revijah ter na nekaterih spletnih portalih (*Literatura, Poetikon, Vrabc Anarhist, LUD Literatura* in drugih). Letos je bila kot mlada avtorica predstavljena v Delovi rubriki *Mlado pero*. Sicer prevaja iz angleščine in francoščine.

Λονδίνο: Τρεις Στάσεις

I

Σύγχρονη Ελένη

Στο Βρετανικό Μουσείο μου επιβεβαίωσαν
πως η Τροία υπήρξε
κι ο Πάρις υπήρξε, κι η Ελένη
κι όλοι οι Έλληνες που πολέμησαν στην Τροία
κι αυτοί που γύρισαν πίσω,
ο Οδυσσέας, κι οι σειρήνες
στο μέσα μέρος του μυαλού του
κι η Ελένη;
Η Ελένη γύρισε μαζί με το θρύλο, τη μνήμη
μαζί με το κομμάτι εκείνο της ιστορίας που έγινε θρύλος
και παραμένει στη μνήμη
και γράφεται και ξαναγράφεται
τραγουδιέται και μισιέται
παραμένει όμως ζωντανή σαν όνομα
σαν όραμα, σαν οπτασία
η Ελένη η αιώνια ζωντανή
η αιώνια νέα κι όμορφη

London: Tri postaje

I

Sodobna Helena

V Britanskem muzeju so mi obljubili
da je Troja res obstajala
in Paris in Helena prav tako
in Grki, ki so se borili v Troji
in tisti, ki so se vrnili,
Odisej s sirenami
v najglobljem delu misli
in Helena?
Ona je prišla nazaj s spominom in z legendo
s koščkom zgodovine, ki je ta postal
ostaja v spominu
v knjigah, predrugačena
opevana in osovražena
ostaja živa kot ime,
kot sanje, kot privid
Helena, večno živa
večno lepa, mlada

η αθώα ερωμένη που ξεσήκωσε τον Πάρι
και ξέσπασε ο πόλεμος
η ερωμένη όλων των ανδρών
κι η μισητή όλων των γυναικών
η Ελένη του Σεφέρη κι όλων των ποιητών
η Ελένη εσύ, εγώ, αυτή, όλες εμείς

Ένας Πάρις караδοκεί
κι ένας πόλεμος, ίσως...

ljubica, ki je uročila Parisa,
nedolžna
in je vzplamenela vojna,
Helena,
po kateri so hlepeli moški,
in teptale ženske,
Seferisova Helena pesnikov
Helena – ti, jaz, ona, vsaka izmed nas

od nekod grozita Paris
in mogoče vojna...

II

Σύγχρονη Αφροδίτη

Τα αγάλματα των Θεών
ήταν στρυμωγμένα στους διαδρόμους
με οδήγησε ανάμεσά τους
μου έδειξε τον Δία, τον Απόλλωνα, τον Ποσειδώνα
στάθηκε μπροστά στην Αθηνά «θαυμάζω τη σοφία της»
και την Αφροδίτη «αγαπώ το μισό της στήθος
το ακρωτηριασμένο της χέρι, τη σπασμένη φωνή της»

Αργότερα σ' ένα πολυκατάστημα πέρασα μπροστά
από μίαν Αφροδίτη
φαινόταν δύστροπη, καταπονημένη
μες στις φωνές και στο συνωστισμό
Θυμήθηκα την Αφροδίτη στο Μουσείο
σιωπηλή ερωμένη
άφηνε τους τουρίστες να βγάζουν selfie μαζί της
να αγγίζουν τους τρυφερούς μαρμάρινους μηρούς της
το κομμένο της χέρι
το μισό της στήθος

II

Sodobna Afrodita

Na hodnikih so se drenjali
kipi Bogov.
Vodil me je mednje
mi pokazal Zevsa, Apolona, Pozejdona
se ustavil pred Ateno “tako je modra”
in pred Afrodito “ljubim manjkajočo polovico njenih
prsi,
njeno stran odbito roko, njen polomljen glas”

Kasneje v nakupovalnem centru sem šla mimo
neke druge Afrodite
zdela se je jezna in izmučena
skozi glasove, skozi gnečo
sem pomislila na Afrodito v Muzeju
tiho vladarico, ki pusti
da se ob njej fotografirajo turisti
se je dotikajo po nežnih, marmornatih nogah
njeni manjkajoči roki
manjkajoči polovici prsi

Για μια στιγμή νόμισα πως την είδα ν' αναστενάζει
κι έναν σπασμό να πέφτει στο πάτωμα
που ποδοπατήθηκε
χωρίς να τον πάρει είδηση
κανείς.

Za trenutek se mi je zazdelo, da je zavzdihnila
v krču, ki ji je zletel na tla,
ki so ga poteptali
in nihče ni opazil.

III

Στις γυναίκες της Συρίας

Στο Βρετανικό Μουσείο συνάντησα τους Αχαιούς
τον Αγαμέμνονα προτού θυσιάσει την Ιφιγένεια
την Κλυταιμνήστρα, ωραία όσο κι η αδελφή της η Ελένη
τον Αχιλλέα και την Ελένη ήδη κλεμμένη
από τον Πάρι: αριστοκρατική πανοπλία

Συνάντησα έναν Όμηρο γερασμένο
καθότανε πάνω στην Ιλιάδα
με τη σγουρή άσπρη γενειάδα του
καταϊδρωμένη

Κι έναν νεαρό Βιργίλιο
που ο θάνατος τού ψιθύριζε στο αυτί:
«ζήσε γιατί έρχομαι»

Ένα όχημα με οδήγησε στην Τροία
τη φλεγόμενη πόλη
τα κοίλα τείχη της μες στους καπνούς
κι οι Τρωάδες ξέπνοες στους δρόμους

III

Ženskam Sirije

V Britanskem muzeju sem srečala Ahajce
Agamemnona pred žrtvovanjem Ifigenije,
in Klitajmnestro, očarljivo kakor njena sestra
in Ahila in Heleno samo, ko jo je
že odpeljal Paris v plemiškem oklepu.

Srečala sem ostarelega Homerja,
ki je klečal na Iliadi
s sneženo, valovito brado
ki je kapljala od potu

In mladega Virgilija
ki je prisluškoval šepetu smrti v ušesu:
“Uživaj, pridem kmalu!”

Pripeljala sem se v Trojo,
razdejano mesto
z ukrivljenimi stenami, ki jih je goltal dim
in ženskami, ki so na ulicah lovile sapo

έκλαιγαν τα παλληκάρια τους και ξέσχιζαν τα ρούχα τους
Οι φωνές τους ενώνονταν με των γυναικών στη Συρία
ο πόνος τους ο ίδιος
μια θάλασσα στεγνή.

in hlipale za svojimi sinovi, si trgale obleke
njihovi glasovi so se zlili z ženskami iz Sirije
oboje žalovanje isto
presušeno morje.

Η αφορμή

Ήταν οι αμμόλοφοι.

Το σπίτι που καθότανε μόνο του.

Η θάλασσα που γλιστρούσε σε μια παραλία, αποκλειστικά δική της
και τ' αρμυρίκια που φύτρωναν ανεξέλεγκτα.

Ήτανε το φεγγάρι που γέμιζε μέρα με τη μέρα

μέχρι που έγινε κόκκινο σαν μπάλα παγωτό

και με καλούσε να το γευτώ

κι ο άνεμος που έφερνε την άμμο στα πρόσωπα

μιαν άμμο αβαρή, υγρή που χρύσιζε και κολλούσε στο δέρμα.

Και συ, που δεν ήσουν εδώ, μα γέμιζες τα δωμάτια

μ' έναν έρωτα ανεξέλεγκτο όπως τ' αρμυρίκια.

Δεν ήσουν εδώ.

Μα ήσουν η αφορμή

Vzrok

Bile so peččine.

Samotna hiša.

Morje, ki se je prelivalo z obalo, ki mu je pripadala.

Tamariše, ki so se razraščale v neskončnost.

Bila je Luna, debelila se je dan na dan

dokler ni pordela kakor kepa sladoleda,

ki je vabila, da zagrizem vanjo.

Veter, ki je na obraze nosil

lahen, vlažen pesek, ki se je svetlikal

in prilepil h koži.

In ti, ki nisi bil ob meni, si napolnil prostor

z ljubeznijo, neskončno kakor Tamariše.

Nisi bil ob meni.

Toda bil si vzrok.

Χειμώνας στο Τρόδος

Τα βουνά απλώνουν τα χέρια και με καλούν.
Χιονίζει στο Τρόδος.
Το νησί είναι αιχμάλωτο μες στην ομίχλη και τη βροχή
περικυκλωμένο από μνήμες.
Επιθετικές σταγόνες πέφτουν αδέξια στα τζάμια.
Ανοίγω την εξώπορτα και βρίσκομαι
στην απόλυτη κυριαρχία του χειμώνα.
Με δυσκολία το φως του ήλιου θρυμματίζει τα πυκνά σύννεφα
αγκαλιάζει το δάσος στιγμές ξαναμμένο, στιγμές μελαγχολικό
όπως τα σώματα μετά την ερωτική λειτουργία. το προσκύνημα.

Χιονίζει στο Τρόδος
πάνω από ένα ξέσκεπο, μοιρασμένο νησί.
Μα η ομίχλη κι η βροχή
δεν αναγνωρίζουν διαχωριστικές γραμμές.
Το κατέχουν ο λ ό κ λ η ρ ο.

Troodos pozimi

Gore me nagovorijo in privabljajo.
Na Troodosu sneži.
Otok je ujetnik megle in deževja
in obdan s spomini.
Na okna neokretno trkajo nasilne kaplje,
Ko odprem vhodna vrata me
popolnoma nadvlada zima.
Sončni žarki le s težavo škilijo skoz strnjene oblake,
ki objemajo gozdove, zdaj sijoče, zdaj potrte
kot telesa po čaščenju praznika ljubezni.

Sneži na Troodosu
po razdrobljenem, nenaseljenem otoku.
Toda sneg in megla ne priznavata meja;
Ovladata ga v p o p o l n o s t i.

José F. A. Oliver

(1961, Nemčija) je programski vodja in soustanovitelj literarnega festivala Hausacher Leselenz. Kot pisatelj je gostoval na rezidencah od Dresdna do Kaira, kot gostujoči profesor pa predaval na M.I.T. in Državni univerzi v Montani. V sodelovanju s stuttgartsko Literaturhaus je oblikoval študentske pisateljske delavnice za razvijanje jezikovnih spretnosti in lažjo recepcijo literature v šoli tako za otroke kot mladostnike. To delo je vodilo v nastanek publikacije *Lyrisches Schreiben im Unterricht – Vom Wort in die Verdichtung* (Klett/Kallmeyer-Friedrich-Verlag, 2013). Za svoja dela je prejel številna priznanja, med drugimi nagrado Adalberta von Chamissa (1997), nagrado za kulturo dežele Baden-Württemberg (2007) in baselsko nagrado za poezijo (2015). Živi in ustvarja v Schwarzwald.

Blaž Božič (1991), rojen v Ljubljani, je pesnik, glasbenik, klasični filolog in prevajalec. Trenutno je doktorski študent na Oddelku za klasično filologijo FF v Ljubljani, kjer pripravlja disertacijo na temo zadnjega epa antike, Epa o Dionizu Nonosa iz Panopolisa. Izdal je chapbook *Grč* (KUD Kentaver, 2011) in dve pesniški zbirki, *Potem smo si vranice odprli na nežno valujoči livadi* (KUD France Prešeren, 2013) ter *K območnim poročilom* (Center za slovensko književnost, 2016). Kot prevajalec je sodeloval pri pripravi integralnega prevoda homerskih himn iz stare grščine (*Homerske himne*, izšlo pri založbi Družina, 2019). Kot kitarist skupine nevemnevem in človek za eksperimentalnim breakcore-glitchcore projektom SsmKOSK je zavezan tudi področju glasbe in zvoka.

eim überqueren des Indus

dachte ich an Euphrat & Tigris, den Nil
Diyarbakır, m:ein trauriges poem & A
lexandria verinnert; ich dachte
an die nacht- und
feuerw:orte am Mississippi, *a hug*
den Ebro Civil *y los nombres sin-nombres*
an Donau Rhein & die letzte einsamkeitstrauer der *Lorelei*
& weiß nicht
was soll es bedeuten
dass ich so –
& „schließe die schlaflosen Türen“ (Faiz Ahmed Faiz) & öffne 1
weiteres meer 1 seelenverleiben

Kurz vor Hyderabad, Pakistan, 12. Februar 2018

ob prečkanju Inda

sem mislil na Evfrat & Tigris, na Nil
Diyabakır, svojo žalostno pesnitev & A
leksandrijo, spravljen v spomin; mislil na
be:sede noči
in ognja vzdolž Missisipija, *a hug*
bitko za Ebro *y los nombres sin-nombres*
na Donavo Ren & poslednje samotno žalovanje *Lorelei*
& ne vem
kaj naj bi pomenilo
da tako –
& “zaklepam nespeča vrata” (Faiz Ahmed Faiz)
& odpiram še 1 morje 1 utelešenje duše

Pred Hyderabadom, Pakistan, 12. februar 2018

schwarzmilan

für Björn Hayer

mein vater ist gewandert, auf dem Gotthard
nicht & doch
verlog er sich die arbeitshände
unterm fremden schnee. Er sagte
es ist kalt die lügen kälter & jahre später
verlor er auch die sprache
ans gemachte eis der migration
einander schauend (neineinander)
er & seine hände & stummpoliert die frage
wohin bleiben wir? Danach
war tod & d:ort
wirst du ihn finden. Hier

črni škarnik

Björnu Haverju

Moj oče je romal prek Gottharda
in delavske roke si je zalagàl
(ne zares in pa dejansko)
pod tujim snegom. Rekel je
mrzlo je, še bolj mrzle so laži & mnogo let kasneje
je izgubil še jezik
na račun umetnega ledu migracije
drug drugega motreč (nihče nikogar)
on & njegove roke & vprašanje, zdrgnjeno do molka:
kam bomo ostali? zatem
bila je smrt & tamk:r:aj
ga boš našel. Tu

Josep Pedrals

(1979, Španija) že od leta 1997 nastopa po vsej Evropi, Aziji in Ameriki. Ukvarja se z razširjanjem in promocijo poezije v izobraževanju za otroke in odrasle ter predava in izvaja tečaje na šolah, inštitutih in fakultetah. Na radiu in televiziji je razvil prostore za poezijo ter sodeloval v umetniških in kulturnih rubrikah različnih publikacij. Nekaj let je v časopisu vsakodnevno objavljajal sonete. Napisal je tudi več gledaliških iger in delal kot glasbenik. Za svoje delo je prejel nagrado Lletra d'or (2013), nagrado za najboljšega ustvarjalca leta Time Out Barcelona (2014), nagrado Homo Fabra (2018) in nagrado za književnost mesta Barcelone (2018). Danes je eden od direktorjev mednarodnega pesniškega festivala Barcelona Poesia.

Luka Benedičič (1998) se je rodil v Kranju. Študira humanistiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Prostočasno piše pesmi, knjižne recenzije, reportaže in eseje o kulturi. Svoje zapise objavlja v literarnih revijah ter na portalih, kot so AirBeletrina, Literatura, Mentor, Primus, Vrabc Anarhist in drugi. Bil je finalist natečaja Mlada kritika 2018, dve leti pozneje se je kot kritik predstavil še v Delovi rubriki Mlado pero. Je tudi urednik na pesniškem portalu pesem.si ter urednik za poezijo pri Outsiderjevi reviji Trafika.

Se'm dilatava el forat de l'orella.
Vents geladors em creuaven el cap.
La carcanada, coberta de gebre,
i el moll de l'os, trepanat d'una febre
de gel ardent, em portaven a perdre
tot moviment: tremolor enravenat.

Fet escultura en tensió, que mossega
els petits buits on no encaixa el queixal;
garratibat, reduint perifèries,
reconcentrat bloc de massa homogènia,
tot el meu cos comprimeix la matèria
i em converteixo en un home nan blanc.

Perdré la llum, m'aniré tornant negre,
cap escalfor em farà córrer la sang,
i al cap d'un temps no em podreu ja ni veure,
seré confós amb l'espai, seré neutre,
però sabreu de la meva presència
amb un calfred, si em passeu molt arran.

Zaçela se mi je večati ušesna odprtina.
Ledeni vetrovi so mi šli čez glavo.
Ob truplu, pokritemu s slano,
in kostnemu mozgu, ki je vanj vrtala mrzlica
gorečega ledu, se nisem mogel
več premikati: drgetajoč, napet.

Postati skulptura pod pritiskom, ki prebiva
v prostorih, premajhnih za zob;
pojenjajoče, vse bolj prazne periferije,
vse bolj nabrana homogena masa,
vse moje telo stiska materijo
in postanem beli škratasti mož.

Izgubil bom luč, postajal bom temen,
ne bo toplote, ki bi potiskala kri,
in čez čas se me ne bo več videlo,
postal bom eno s prostorom, brezspolen,
a vedeli boste, da sem tam,
in občutili hlad, ko boste prišli čisto blizu.

Si freguem aquest poema
amb les pàgines veïnes,
amb la calor que hi desprenen
les mans que l'acaricien,
separem en les molècules
les càrregues positives
de les que són negatives
i el poema se'ns carrega
(i es carrega tot el llibre)
d'electricitat estàtica,
que pot provocar guspires
que encenguin, de cop, la pàgina
i converteixin en flama
tot això que ara hi llegies.

Če to pesem podrgnemo
ob njene sosednje strani,
s toploto, ki jo oddajajo dlani,
ki jih božajo,
ločimo v molekulah
pozitivni naboj
od negativnega,
in pesem sama je nabita
(in nabita je celotna knjiga)
s statično elektriko,
ki lahko vžge iskre,
ki, iznenada, vnamejo stran
in spremenijo v plamen
vse, kar zdaj tu bereš.

La Fúria Esgarriacries

Porta foc a la motxilla,
les bótes plenes de ràbia
i camina que camina
que caminaràs.

Arreu va semblant zitzània
—colèrica, innoble harpia!—
i provoca en la comarca
un pànic cerval.

Temen la seva porfídia
i l'esperen resignant-se,
com un tumor cancerigen
de la societat.

Si ronda per l'encontrada,
tothom està que esgarrinxia
i abans que se'ls fiqui a casa
ja estan barallats.

Al final, hom s'apallissa
per simple concomitància;

Jeza, Zgaga

V nahrbtniku nosi ogenj
in njeni škornji so polni besa,
ko hodi po poti, po kateri
boš hodil.

Povsod seje nesoglasje
—coprnica vročekrvna!—
in strah prinaša
v sosenko.

Straši jih njena trma
in nemo čakajo, da pride,
kot rakast tumor
družbe.

Če se potika naokrog,
praska vse na poti,
in še preden pridejo ljudje domov,
se že bojujejo.

Pravijo, da se vse začne
zelo preprosto,

els enteca sense tindre-hi
cap proximitat.

Alguns diuen que és un mite,
que les aspres flamarades
formen part del dia a dia
de la Humanitat

i que algú se l'ha inventada,
la Fúria Esgarriacries,
com també algú va inventar-se
la Fraternitat.

ko jih brez dotika
uroči z razdalje.

Drugi pravijo, da je mit,
in da je Človeštvo
dan za dnem
polno jedkih preprirov

in da si je nekdo izmislil
to Jezo, to Zgago,
kot je nekdo pred njim iznašel
Bratovščino.

La teva mort va macerant-se
i et fa més ànima dins meu
si se m'acut pensar el cadàver
que es va desfent.
No et faig concret en cap pensada
ni en cap pellofa putrefacta,
perquè hi ha un altre ser present
que vessa en el temperament
a regalims, no pas a impactes.
Ja no depens de cap carcassa;
roman l'amor incandescent
que et torna angèlic i vivent.
És sorprenent:
jo encara ric amb el qui em falta.

Tvoja smrt mehča
in polni mojega duha,
če pomislim na razpadajoče
truplo.
V nobeni misli ti ne dam oblike,
niti kakšne gnile lupine,
ker je tu navzoče neko drugo bitje,
ki se pretaka v kapljicah,
ne na silo.
Nič več truplo;
ostaja žareča ljubezen,
ki te oživlja in te dela za angela.
Zanimivo je:
tudi ta, ki ga pogrešam,
me še vedno bogati.

Vull donar la paraula al bolígraf
i que escrigui, que marxi en el text,
espargit pel traçat de les lletres,
dessagnat en uns tolls de paraules,
esmenat en guixades furioses,
impacient en fragments il·legibles,
separant com li sembli els períodes
amb els límits de la puntuació,
fent grumolls per excessos de flux
o esborrat si la punta es desseca;
i que sigui el dipòsit de tinta
el que dicti durada i cadència,
que imagini damunt de la pàgina
l'aventura, l'escriure vivent.

Rad bi dal besedo svinčniku,
da piše, da se spreha po besedilu,
rapršen po sledeh črk,
krvaveč v lužo besed,
miren v jeznih čačkah,
neučakan v neberljivih fragmentih,
in da niza stavke, kot se mu zdi,
znotraj meja ločil,
in dela strdke od premočnega toka
ali zbledi, če se konica posuši,
in naj bo posoda s tinto
tista, ki diktira čas in ritem,
ki nad listom zamišlja si
življenje, dogodivščino pisanja.

Marko Pogačar

(1984, Hrvaška) je objavil enajst knjig poezije, esejev in proze, za katere je prejel hrvaške in mednarodne nagrade. Leta 2014 je uredil antologijo *Mlada hrvaška lirika*, leta 2019 pa antologijo *Rob strani: Nova poezija na Hrvaškem, generacija 2010+*. Prejemal je različne štipendije in rezidence, trenutno pa je štipendist DAAD v Berlinu. Njegove knjige in besedila so izšle v več kot tridesetih jezikih.

Tom Veber (Maribor, 1995) je pesnik, performer, vizualni umetnik, kulturni producent in urednik. Poezijo objavlja v *Poetikonu*, *Dialogih*, *Mentorju*, *Literaturi*, *Apokalipsi* in *Rasti*. Zmagal je *Pesniški olimpijado 2018*, uvrstil pa se je tudi v finale *Pesniškega turnirja 2019* in zmagal na tekmovanju za najboljši prevod emoji pesmi 2020 (*Slovenski dnevi knjige*) in na natečaju *Naj pesem 2020* (*Dnevi poezije in vina*). Je prejemnik štipendije za perspektivnega ustvarjalca na področju leposlovja pri JAK. Njegove pesmi so bile večkrat objavljene v tujini. V letu 2019 je številne razstave, kjer se je ukvarjal s prostorsko postavitvijo poezije. Urednikuje spletno platformo *Stigma*, namenjeno povezovanju in promociji LGBTQ+ umetnic_kov. Izdal je pesniško zbirko *Točka preloma* (2019), kmalu pa pri založbi *Lambda* izide njegova naslednja – *Do tu sega gozd*.

Čovjek večera u papučama svog oca

Što su bile granice sada si ti.
bio je svibanj dubok i ravan
cesta raskopana zbog radova, snijeg
suh i odjednom.
da kažem otvoreno:
nikome nisam dugovao ništa.
stajao sam u dovratku, voda
smrzla od straha močila mi je leđa.
a kad sam sklopio oči vidio sam
kokice jure ka svojoj soli i znao
ponekad noću pocrne, kao brabonjci.
ušao sam da se suočim s mučnom slikom:
ne ljubav, glupost, glupost je srce svijeta—
i sad u tim papučama unutra jedem i plačem,
samo jedem i plačem u kući.

Človek večerja v očetovih copatih

Kar so bile včasih meje, si zdaj ti.
bil je maj, globok in raven,
ulica je bila prežeta s cestnimi deli, sneg
suh in nenaden.
če sem iskren:
nikomur nisem bil nič dolžan.
stal sem ob okvirju vrat, voda
zamrznjena od strahu mi je močila hrbet.
in ko sem zaprl oči sem videl
kako pokovka hiti proti svoji soli in vedel sem
včasih ponoči kokice počrnijo, kot iztrebki.
vstopil sem, da se soočim z bolečim prizorom:
ne ljubezen, neumnost, neumnost je srce sveta—
in zdaj v teh copatih jem in jokam,
samo jem in jokam v tej hiši.

Sakupljač nedjelja

Beskrajnu nedjelju nosio sam na srcu,
kao skrivenu manu.
sa svakim otkucajem vrijeme je dozrijevalo u pjesmu:
jesen se kutrila u svakom uglu, gurala ruke u džepove,
kestene u tuljce od starog tiska. pobjeđivala je prevara lišća.
kesteni, još uvijek vrući, srljali su ususret gladnom grlu,
novine iščekivale silu jaču od vjetra, jaču od vatre.
čekale su tu ruku što će ih podići, kao da se sva čežnja svijeta
skupila u samo tri od svih silnih uz stare novine vezanih stvari:
novine zgužvati i nagurati u cipele dok noge nema,
novine presaviti u kape i poslati ih nepoznatome ličiocu.
jednu od kapa, moguće najveću, prenamijeniti potom u brod
što će ga neko nestvarno dijete niz potok pustiti u zemlju
gdje bog nije beskrajan nego nijem. i nema ničega.
nema ničega osim nedjelja.

Nedeljski zbiratelj

Moje srce je nosilo neskončno nedeljo
kot pridušeno mrmranje.
z svakim srčnim utripom je čas zorel v pesem:
jesen se je zvila v vsakem kotu, stlačila roke v žepe,
kostanje v časopisne stožce. zmagovala je prevara listov.
kostanji, še zmeraj vroči, so planili v lačna grla,
časopisi so pričakovali silo, močnejšo od vetra, močnejšo od ognja.
pričakovali roko, da jih pobere, kot da bi se vse hrepenenje sveta
zbralo v samo tri stvari, vezane na stare časopise:
zmečkajte jih in zatlačite v prazne čevlje,
zložite jih v klobuke in jih pošljite naključnemu hišnemu slikarju.
ponovno uporabite enega izmed klobukov, morda največjega,
ga spremenite v čoln
za namišljenega otroka, in ga po toku pošljite v deželo
kjer Bog ni brezmejen, ampak nem. in tam ni ničesar.
nič drugega kot nedelje.

Dugo dolazi svjetlo

Opet ta prevara proljeća. zora se uspinje sporo,
sopće na stubištu kao susjeda pretila od djetinjstva,
vršnjakinja, koju nikada nisi promatrao kao ženu.
dugo dolazi svjetlo. dani uskraćeni za nadnicu,
mršavi dani na minimalcu svršili su sa svojom smjenom:
pokretna traka kalendara kazuje *proljeće*,
apodiktički, iako je riječ o novom zarezu zime.
kod nas, na sjeveru. sjeveru gdje se pod suncem,
sustižući ga, plamičci plinske peći prepliću s plavim
plamenom štednjaka na kojem ključa kava,
i uz nju lonac s krvavicama, plav s bijelim točkama.
i mi prelazimo tek tako preko izdaje kalendara
dekretom naše unutrašnje partije, usredotočeni
na bazu koja se bliži svom kraju. *krešati after je kao
krešati karmine, samo otmjenije*, šapućeš preko šalice
dok se tanje zalihe ljubavi i kava ispiru talog noći
mijenjajući ga svojim vlastitim talogom. razmičem
zatim zavjese, i vidim kako sad zaista na nebu zasjeda zora,
tijesna i nemirna, lijepa kao giljotina u ognju
pobuna ugljena.

Dolg prihod svetlobe

Spet ta prevara pomladi. zora se počasi vzpenja,
sopiha po stopnicah kot moja soseda, debela že od otroštva,
oseba tvoje starosti, ki je še nikoli nisi videl kot žensko.
dolg prihod svetlobe. dnevi, prikrajšani za plačo,
koščeni dnevi na minimalni plači so se končali z lastno izmeno:
tekoči trak stenskega koledarja pravi *pomlad*,
neizpodbitno, pa čeprav je to samo še ena sveža zimska rana.
tukaj, proti severu. na severu, kjer se pod soncem
plameni plinskega grelnika stalijo z modrino
plamen štedilnika, na katerem se duši kava
in krvavice v modrem lončku z belimi pikicami.
in tako spregledamo izdajo koledarja
po odloku naše notranje stranke, fiksiran
na osnovi, ki se bliža koncu. *krešniti afterpary je kot
da bi krešnil pogreb ampak bolj elegantno*, mrmraš nad skodelico
ko zaloge ljubezni upadajo in kava izpere nočno usedlino
ter jo zamenja s svojo lastno usedlino. Potem razprem zavese,
in vidim, da zora zdaj resnično drži nebo,
tesno in nemirno, lepo kot goreča giljotina,
udar premoga.

Lijepe prepreke

Kuća je kutija.
postoje razne kuće i razne kutije, kažu.
već prema potrebi, podneblju
duhu i drugim greškama. toliko ih je
da ih je katkad teško prepoznati.

ipak, kuća je kutija, kažem.
kao što je vruća peć sunce
rebra kavez za besanu sovu srca,
čelo čaša i svaka kost flauta. ne.
ne zanima me kojim redom su stigle.

to je već arheologija kuće
i filozofija kutije, ili obrnuto.
važno je da postoje stijenke, ako želite zidovi
i da su te lijepe prepreke posvuda.
svaka kuća i svaka kutija mora se moći zatvoriti.

ključ uspjeha tako su poklopci, u kući prozori.
čvršći od vrata, podmukliji; uvijek skloniji tajni.
dimnjak je rupa u potiljku. otvor za zrak
probušen šilom ako je u njoj zec, bolje:

Lepe ovire

Hiša je škatla.
so različne hiše in različne škatle, pravijo.
odvisno od potreb, podnebja
duha in drugih napak. toliko jih je
da jih je včasih težko prepoznati.

vseeno, je hiša škatla, pravim.
kot je vroča pečica sonce,
rebra kletka za brez sanjske sovo srca,
čelo kozarec in vsaka kost flavta. ne.
vseeno mi je, v kakšnem vrstnem redu so prispeli.

to je že arheologija hiše
in filozofija škatle, ali obratno.
pomembne so meje, če želite zidove
in da so te čudovite ovire povsod.
vsako hišo in vsako škatlo je treba zapreti.

ključ do uspeha je v prevlekah, v primeru hiše, oknih.
močnejši od vrat, zvit; zmeraj bolj nagnjen k skrivnostim.
dimnik je luknja na zatilju. odprtina za zrak
prebode ga šilo, če je zajec v notranjosti, bolje:

auspuh, izlaz živoga iz života.
ne. dim nije duša. nema gluplje i dosadnije stvari
od duše. dim je ono što kuću-kutiju čini mogućom:
izdaja zidova. poziv na otvorenje neba.

izpušna cev, izhod živih iz življenja.
ne. dim ni duša. nič ni bolj neumnega in bolj dolgočasnega
kot duša. dim je tisto, kar hišo-škatlo omogoča:
izdaja zidov. povabilo za odprtje neba.

Nedjelja, rano popodne

Strpam noć u zli e-mail
i pošaljem cijelom narodu.
ipak za pjesmu je potrebno više;
suviše lako je tako otići.
potrebno je, na primjer,
reći: nedjelja je i rano popodne
negdje dječaci viču
jer je njihov klub dobio,
ljetno je obilo koljena, podiglo kose,
što se posebno vidi na djevojkama.
reći otići, zgusnuti se u sebe
grudica skorupa ukucana u nebo,
dok su riječi pod stolom skvrčene
kao stopala, mirisi mokri i gusti,
dušini miševi. više. ipak je potrebno
više. i ja uđem u pjesmu naglo
kao kurac u malog Isusa:
vruća je nedjelja, rano popodne
i ljudi ljudi od svjetla čekaju
jutro da otvore poštu.

Nedelja, zgodaj popoldan

Noć potisnem v zlobni email
in ga pošljem celotnemu narodu.
še vedno pesem potrebuje več;
preveč enostavno je tako odditi.
potrebno je, na primer
reči: nedelja je, zgodaj popoldan
nekje fantje kričijo
ker je njihova ekipa zmagala,
poletje se je zlomilo v kolena, dvignilo lase
kar se večinoma vidi pri deklicah.
reči oditi, zgostiti se vase
kepa mlečne kože, prikovana v nebo,
medtem ko se besede pod mizo zvite
kot stopala, vonji mokri in gosti,
miši duše. več. še več
je potrebno. in hitro vstopim v pesem
kot kurac vstopi v malega Jezusa:
je vroča nedelja, zgodaj popoldan
in ljudje zblazneli od svetlobe čakajo
da jutro odpre pošto.

Claudio Pozzani

(1961, Italija) je pesnik, pripovednik in glasbenik. Leta 1995 je ustanovil mednarodni genovski pesniški festival Parole spalancate, ki je najstarejši in največji pesniški dogodek v Italiji, in je še vedno njegov direktor. Organiziral je tudi več pesniških dogodkov v Evropi in na Japonskem. Leta 2001 je v Genovi ustanovil tudi hišo poezije Stanza della poesia. Njegova zadnja avtorska dela so CD/knjiga (poezija in glasba) *La marcia dell'ombra* (Pohod sence), antologija *Spalancati spazi – Poesie 1995–2016* (Razprti prostori – Pesmi 1995–2016) in DVD s posnetkom bralnega koncerta s PoetOrchestra »La realtà della speranza«. Režiser Fabio Giovinazzo je leta 2019 po njegovih pesmih posnel film *L'Anima nel ventre* (Duša v trebuhu).

Nina Dragičević (1984) je pesnica in esejistka ter doktorica sociologije. Je avtorica knjig *Kdo ima druge skrbi* (2014), *Slavne neznane* (2016), *Med njima je glasba* (2017), *Ljubav reče greva* (2019) in *To telo, pokončno* (2021). Leta 2020 je prejela Župančičevo nagrado in bila v ožjem izboru za nagrado kritiško sito, leta 2019 finalistka za Veronikino nagrado in Jenkovo nagrado, leta 2018 pa je prejela obe nagradi Vitez poezije (po izboru strokovne žirije in po izboru občinstva), Svečano listino za izjemne dosežke, ki jo podeljuje Univerza v Ljubljani, in bila finalistka za evropsko nagrado Palma Ars Acustica. Dragičević je članica Društva slovenskih pisateljev in Slovenskega centra PEN.

Mascherrima

Aggrappata alle orecchie
come un' altalena immobile e dimenticata
il tuo nome sprofonda nella fuliggine del tempo.
Nata per travisare, confondere e spaventare
rinata per l'opposto: difendere e sanare.
Nascondi sorrisi e smorfie d'orrore
spezzi il viso pregno d'anidride
La parole filtrano tra le trame
come ladro che si svincola dalla presa di guardia
Nella foresta di cedri eri il demone Humbaba
che Gilgamesh rese nutrimento d'Eufrate
Per Mahakala e Garuda hai danzato ebbra
tra i monaci muti delle montagne infinite
Della sconosciuta della Senna
hai conservato bellezza e sorriso
e d'oro fosti posta a Micene
a vegliare d'eroi l'eterno riposo
Sei bavaglio dolente per impedire accuse
sei la quinta parete che mi separa dal mondo
sei ventosa di polpo a ogni respiro
sei bandiera che sventola nel mio alito stanco

Rimamaska

Oklepa se ušes
kot negibna in pozabljena gugalnica
tvoje ime potone v saje časa.
Rojena za potvarjati, zmesi in strašiti
ponovno rojena za prav nasprotno: za braniti in
zdraviti.
Skrivaš nasmeh in grimase groze
nareži si obraz, namočen v anhidrid
Besede se izločajo skozi ploskve
kot tat, ki se osvobodi čuvajevega prijema
V cedrinem gozdu je bil demon Humbaba
s katerim je Gilgameš nahranil Evfrat
Za Mahakala in Garudo si plesal pijano
med nemimi menihi neskončnih gora
Svojo lepoto in nasmeh si očeval
pred tujcem iz Sene
in položen si bil, ves iz zlata, v Mikene
da bi nad heroji v večnem počitku bedel
Si boleč nagobčnik, nošen, da preprečiš obtožbe
si peta stena, ki me ločuje od sveta
si hobotničina sesalka, vsakič ko vdihnem
si zastava, ki plapola v moji utrujeni sapi

Dalla peste col naso adunco
imbottita di lavanda e aceto
fluttuasti fino a questa corsia
sotto occhi strizzati, spalancati, umidi
che devo interpretare per sentirmi vivo
Tu che mi dividi dal mondo di fuori
che stai setacciando l'anima che esalo
ti prego allontami da questi dolori
et libera nos a malo.

Genova, 27 marzo 2020

Od kuge s kljukastim nosom
natlačene s sivko in kisom
si priplul do tega pasu
pod škilavimi, široko odprtimi, vlažnimi očmi
ki jih moram pojasnjevati, da bi se čutil živega
Ti, ki me ločuješ od zunanjega sveta
ki prebiraš dušo, ki jo izdihujem
rotim te, prosim, odpelji me iz te bolečine
et libera nos a malo

V Genovi, 27. marca 2020

Idra

Ho sette teste sui tentacoli
e quella in centro è velenosa
sette teste che mi guidano
su una via pericolosa

Sette teste che se le tagli
ne nascon subito altrettante uguali
le mie idee non si spengono
con dei colpi di pugnali

Mi muovo lenta in una goccia
nell'universo infinitesimale
e aspiro invano allo sbracciare
del bucato nel maestrale

Eracle con me usò l'inganno
ma io sono immortale come un pensiero
rispondo con i sogni agli esseri mediocri
dell'acqua pura io sono il veliero

Gemmazione per riprodurmi
e come fenice rinasco in me

Hidra

Sedem glav na lovkah imam
in ta v sredini je strupena
sedem glav, ki me vodijo
po nevarni poti

Sedem glav, ki se, če jih presekaš
nemudoma rodijo znova, enake
prebodi bodal
niso izničili mojih idej

Počasi se gibljem v kapljici
v neznatnem vesolju
in zaman se borim proti prhutanju
perila v mistralu

Heraklej me je ukanil
toda jaz sem kot misel, nesmrten
na povprečneže se odzivam s sanjami
jadrnica sem na čisti vodi

Brstenje, da se reproduciram
in kot feniks se ponovno rodim

faccio del mio corpo la mia nazione
pertinace e relapso senza autodafé

Ruoto sui miei tentacoli
come un'elica sensuale
produco gorgi e giochi d'acqua
nella tua parte animale

Sono inafferrabile
come un drone bombardiere
sono estasi impalpabile
e non ti posso appartenere

Ma quando ti sento io sono felice
come un ombrello che si schiude
come un fiume sotto la pioggia
come Ermione che m'illude

Idra sono e sarò sempre
mostro, enigma o meraviglia
perduto sono in una goccia
caduta muta dalle tue ciglia

iz svojega telesa napravim svoj narod
vztrajnost in ponovitev brez dejanja vere

Zavrtim se na lovkah
kot čutni propeler
ustvarjam vrtince in ples na vodi
na tvoji živalski plati

Izmuzljiv sem
kot brezpilotni bombnik
nedotakljiva ekstaza sem
in ne morem ti pripadati

Toda ko te čutim, sem srečen
kot dežnik, ki se odpre
kot reka pod dežjem
kot Hermiona, ki me zavaja.

Hidra sem in vedno bom
pošast, enigma ali čudo
izgubljen sem v kapljici
padli potihem s tvoje trepalnice.

Prosopagnosia

A volte non riconosco i volti
e talvolta tutto ciò è imbarazzante
quando è ormai la terza volta
che mi presento a qualcuno che conosco
o non mi volto per qualcuno che dovrei
A volte non riconosco i volti
ma di qualcuno vorrei dimenticarlo
voltagabbana che parlano alle spalle
e davanti scappano muti e ingobbiti
A volte non riconosco i volti
forse avvisaglia di demenza senile
o segnale di una memoria troppo piena
che reclama una deframmentazione

Partire dai ricordi
gettando quelli inutili
nutrendo l'ippocampo
di emozioni belle

A volte non riconosco i volti
dovrei stare ore e ore

Prozopagnozija

Včasih ne prepoznam obrazov
in včasih je vse to mučno
ko je zdaj že tretjič
da sem se predstavil nekemu, ki ga poznam
ali pa da ne pristopim h komur bi moral
Včasih ne prepoznam obrazov
ampak nekatere bi najraje pozabil
izdajalce, ki govorijo za mojim hrbtom
in pred mojim obrazom onemijo in se pogrbijo
Včasih ne prepoznam obrazov
morda gre za prihod senilne demence
ali za znak prepolnega spomina
ki potrebuje defragmentacijo

Začenši s spomini
odvreči neuporabne
negovati hipokampus
z lepimi čustvi

Včasih ne prepoznam obrazov
ure in ure bi moral stati

soltanto davanti al tuo viso
o ad altre immagini golose
come quando tengo chiusi gli occhi
per cancellare fastidiose luci
che mi hanno regalato aloni
e accecato il cuore messo a fuoco.

A volte non riconosco i volti
cerco a fatica dove li ho sepolti
penso veloce a dove li ho accolti
se mi han dato problemi o me li hanno risolti
E unisco in fretta i dati raccolti
nello spazio di un saluto i nodi son sciolti
rapidamente decido se siamo coinvolti
se in comune abbiamo sensazioni ed ascolti
A volte non riconosco i volti
ma il volto di Prometeo
me lo ricordo bene
quando mi ha invitato a cena
per discutere di fuoco e di rivolta
una svolta per voltare pagina
se non addirittura per cambiare libro
Tutta la notte elaborammo piani

le pred твоjim obrazom
ali kakšnimi drugimi slastnimi podobami
kot takrat, ko oči držim zaprte
da bi izločil luči nadležne
ki so mi dale sije svetniške
in slepijo moje srce zažgano.

Včasih ne prepoznam obrazov
trudim se ugotoviti, kam sem jih zakopal
hitro razmislim, kam sem jih odložil
če so pomenili težave, ali pa jih razrešil
In v naglici povežem zbrane podatke
v prostoru srečanja se vozli razrahljajo
hitro se odločim, ali smo povezani
ali imamo skupna občutja in misli
Včasih ne prepoznam obrazov
toda obraz Prometeja
tega se dobro spomnim
Kako me je povabil na večerjo
da bi razpravljala o ognju in upor
prelomu za naslednjo stran
če ne kar za zamenjavo knjige
Celo noč razvijava načrte

per riconquistare luce e piacere
levammo i calici per brindisi fatali
sognammo insieme di riprenderci il cielo

Cosa rischieremmo d'altronde
se già adesso indossiamo colonne e catene
e se a roderci il fegato ora
non ci sarebbero nemmeno più aquile
nemmeno più aquile a volteggiarci attorno
ma solo questi tremebondi esseri spiumati?

za povrnitev svetlobe in ugodja
k usodnim zdravicam dvigava kozarce
skupaj sanjava o prevzemu nebes

Po drugi strani pa, kaj bi tvegala
če pa že zdaj prenašava stebre in verige
in če se že zdaj žreva od jeze
niti orlov bi ne bilo več
nič več orlov, ki krožijo naokrog
ampak le ta borna bitja?

Aperitivo in centro

Il mio cuore è una sedia vuota
dove nessuno si vuol sedere
e il cervello una spugna fradicia
che gli angeli strizzano nel tuo bicchiere
E quel tuo sguardo d'ossidiana rovente
che ti scivola lungo il naso fino a farsi bacio
e più giù, fino alle nostre ginocchia
che si toccano, si evitano
scambiandosi desideri d'ossa e sinoviti
Aperitivo in centro
e non so che cosa dire
Tavolino, piattini, seni sotto il maglione, orlo di bicchieri:
è un delirio di rotondità che sfugge
e falena sbatte contro i vetri del tuo silenzio
 La strada balla veloce sulla coda dei nostri occhi
 Le dita sono ganci per appendere i tuoi sorrisi
Dammi una parola da incorniciare stasera sopra il mio letto
ché è stufo, sai,
delle lacrime di madonne
e dello stillicidio di stigmati perenni

Aperitiv v mestu

Moje srce je prazen stol
kjer noče nihče sedeti
in moji možgani, razmočena spužva
ki jo angeli ožemajo v tvoj kozarec
In ta tvoj goreč oksidijanski pogled
drsi vzdolž tvojega nosu in se spreminja v poljub
in navzdol in navzdol, k najinim kolenom
ta dotik, odmik stran
izmenjava želja kosti in sinovitisa.
Ena pijača v mestu
in že sem v zadregi
Miza v bistroju, krožnički s predjedmi, prsi ob puloverju, okvirji
 očal,
to je delirij krožnosti, ki beži stran
molj, ki se zabija ob šipe tvojih tišin
 Iz kotičkov tvojih oči hitro poplesava ulica
 Prsti so obešalniki, da se nanje obesi tvoje nasmehi
Daj mi besedo, da jo uokvirim in nocoj obesim nad svojo posteljo
ker je utrujena, več
od Marijinih solza
in kapljanja večnih stigm

Dammi i tuoi piedi
e magari sdoppiali
così che li possa far calzare al tavolo di cucina
e baciarli ad ogni prima colazione
inginocchiandomi in orazione laica e carnale
Oppure alzati, andiamo.
Apri quel compasso abbronzato
che fu usato per tracciare l'equatore
Contro il tramonto
il tuo profilo nero
s'intreccia con la stenografia delle cime di colline
e ogni tuo passo è un punto esclamativo.
Lasciami essere camicia
sotto il ferro rosso della tua lingua
Lasciami essere mare
per le tue mani seppie
gonfie d'inchiostro e certezze
E questa notte
ascolterò il gioco d'arpa dei tuoi piedi sottili
tra le lenzuola e le fiamme
e chiuderò i tuoi palmi
dopo averci letto

Daj mi svoja stopala
mogoče jih kar podvoji
da lahko obujem kuhinjske noge
in jih poljubim ob vsakem zajtrku
častim v laičnem in mesenem nagovoru
Ali pa, vstani, greva.
Odpri tisti zagorel kompas
ki je bil uporabljen za izris ekvatorja
Proti sončnemu zahodu
tvoj črni profil
se prepleta s stenografijo
vrhov hribov
in vsak tvoj korak je klicaj.
Naj bom majica
pod rdečim železom tvojega jezika
Naj bom morje
za tvoje ligenjske roké,
otekle od črnila in gotovosti
In nocoj
poslušal bom strune harfe tvojih vitkih stopal
med rjuhami in plameni
in stisnil bom tvoje dlani
potem ko sem iz njih prebral

l'ultimo indimenticabile capitolo
della mia giornata.
Lascia che sia io ad aprire la porta dei tuoi sogni
prima di posare
i miei occhi sul comodino
e il mondo sulle spalle di Atlante.

zadnje nepozabno poglavje
mojega dne.
Naj bom tisti, ki odpre
vrata v tvoje sanje
preden dam k počitku
svoje oči na nočno omarico
svet pa na Atlasova ramena.

Martin Solotruk

(1970, Slovaška) se je rodil v Bratislavi in magistriral iz angleščine in slovaščine ter doktoriral iz ameriške poezije na Univerzi Comenius v Bratislavi, kjer zdaj poučuje. Za svojo prvo pesniško zbirko Tiché vojny (Tihe vojne) je leta 1997 prejel nagrado Slovaškega literarnega sklada za najboljši prvenec. Njegove pesmi so izšle v več antologijah v Nemčiji, na Irskem, v Veliki Britaniji, Italiji, Mehiki in ZDA. Znan je tudi kot prevajalec, njegovi prevodi poezije med drugim Teda Hughesa, Johna Ashberyja, Seamusa Heaneyja in Charlesa Simica so izšli v knjižni obliki in v revijah na Slovaškem. Je tudi direktor Ars Poetica International, pesniškega festivala in založbe.

Aljaž Primožič (2001) iz Prebolda je študent rusistike in filozofije v Ljubljani. Je dobitnik nagrade Župančičeva frulica 2019 in lavreat male Veronike 2020. Njegova poezija je prevedena v ruščino, nemščino in srbsčino ter objavljena tudi v Švici in Srbiji. Za portala Koridor in Vrabc Anarhist občasno piše tudi literarne recenzije. V okviru projekta mlada Drama je sodeloval s SNG Drama Ljubljana pri produkcijah Sanjati? (2017) v režiji Žige Divjaka ter Intima (2019) v režiji Luke Marcena. Primožičev dramski prvenec Kamenčki je leta 2020 izšel v antologiji Tapetka! pri založbi Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, leto prej pa je za odrsko uprizoritev prilagodil Trpljenje mlade Hane Katje Gorečan. Od leta 2018 pomaga pri organizaciji literarnega festivala Izrekanja kot svetovalec umetniškemu vodji.

Kostrč na kostrč

Premenlivosti počasia
sa bránime,
kostrč na kostrč.

Akoby tvoje klbko tela
malo byť pointou
celého šteklivého vývoja
mojej chrbtice — ležíme
navzájom chrbtom, chúlime sa
do svojej predstavy o sebe,
s rúčkami detsky labkovito
spočínutými pri tvári,
ale aj inak sme spojení,
siamsky,
dve fázy striedavého prúdu.

Raz ty jedna a ja druhá
a potom hneď naopak,
nekonečne rýchlo,
tak i naopak
aby bolo jedno ...

S trtico ob trtici

S trtico ob trtici
se boriva
s spremenljivostjo vremena.

Kakor da bi bilo tvoje v kroglo
zvito telo smisel
vsega žgečkljivega procesa
v moji hrbtnici — leživa
hrbet ob hrbtu, valoviva
v najini ideji o naju
z dlanmi kot šapami,
ki otroško počivajo na najinih obrazih,
a kljub temu povezana
kakor siamska dvojčka,
dve fazi izmeničnega električnega toka.

Najprej si ti eno, jaz drugo,
potem obratno,
neverjetno hitro,
kot to in ono,
da bi bila eno ...

nekonečne rýchlo tak i naopak,
aby bolo jedno ...

Sme prepletení,
virtuálne,
virtuálne fotónové genetické
reťazce svetla, ktoré nám
okrem iného udržuje tváre
v helénskej mladosti,
ba dokonca dodávajú
odvahu na sošné úvahy
o bedrovej komplementarite
zlatého rezu i o fotosyntéze
nanopriestorov, z ktorých
niektoré cítime teraz
v tej kozmickej tme
pod paplónom,
a to, čo počujeme,
znie ako dabing,
slnečného pôvodu.

Neverjetno hitro kot to in ono,
da bi bila eno ...

Prepletena sva,
navidezno,
navidezna fotonska genetska
veriga svetlobe, ki
med drugimi
ohranja najina obraza v helenski mladosti
in celo spodbuja najino veličastno motrenje
ledvene komplementarnosti
zlatega reza
in fotosinteze
nano krajev,
nekatere izmed njih
lahko čutiva prav zdaj
v tej kozmični temi
pod odejo,
ko tisto, kar slišiva,
zveni kot uglaševanje
gibljevih slik
sončnega izvora.

Selahattin Yolgiden

(1977, Turčija) se je rodil v Istanbulu. Njegove pesmi so prevedene v angleščino, nemščino, italijanščino, nizozemščino, hrvaščino, srbščino, švedščino, malajalam, grščino, madžarščino in bolgarščino. Številne njegove pesniške zbirke so bile nagrajene. Njegova poezija lahko velja za dovršen primer kompleksne, a čustvene žilice turške poezije. Je član uredniškega odbora Çevrimdışı İstanbul Literature Magazine in Offline İstanbul International Poetry Festival.

Luka Benedičič (1998) se je rodil leta v Kranju. Študira humanistiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Prostočasno piše pesmi, knjižne recenzije, reportaže in eseje o kulturi. Svoje zapise objavlja v literarnih revijah ter na portalih, kot so AirBeletrina, Literatura, Mentor, Primus, Vrabec Anarhist in drugi. Bil je finalist natečaja Mlada kritika 2018, dve leti pozneje se je kot kritik predstavil v Delovi rubriki Mlado pero. Je tudi urednik na pesniškem portalu pesem.si ter urednik za poezijo pri Outsiderjevi reviji Trafika.

richard wagner

parsifal: prelude to act 1

rüzgârın tırnakları
uzayan bir ölü
içimde, tıkırdayan
a'sı bozuk bir daktilo

vazgeçtim tanrıların sözlerinden
kendi kitabını yazacak bir peygamber
yarattım kimsesiz bir gölgeden

ekim huzursuzların ayıdır
yırılmış biletler, sararmış havlular
bel kokan bekar evleri, kendini
bir öğrenci yurdunun giriş kapısına asan
zürafa, memur cesetleri
ve istanbul
biri plajda dans ediyor temmuz'dan beri

beni unuttuğun klavyedeki s harfinin
yepyeni olmasından belli.

richard wagner

parsifal: uvod v prvo dejanje

žebliji vetra
dolgo mrtvo telo
v meni udarjanje
pisalnega stroja z zlomljenim a

obupal sem nad besedami bogov
ustvaril sem preroka, ki bo napisal svojo knjigo
in dal sem življenje osamljenim sencam

oktober je mesec nemirnih
raztrgane vstopnice, porumenele brisače
smrdljive hiše samskih, žirafa
ki se je obesila na vrata spalnice
mrtvi oficirji
in istanbul
nekdo že od julija pleše na plaži

na tipkovnici je črka s kot nova
očitno si me že pozabil.

cezanne

sallanan sandalyede yaşlı bir adamdan
kalan kırık gözlük ve kar kuşları bahçede
eski yılın son günleri boğuyor geyikleri

çocukluğundan kalan yalanlar
kar tanecikleri gibi dönüp duruyor
avluda titreyen köpeğin etrafında

ipe asılı buldular göl kıyısında bir ağaçta
fa teli kopuk bir kontrbası
tabutu gibi yanında ağzı açık kılıfı

atlı tramvayın bir aralık günü ezdiği johan
kalktı otopsi masasından, elinde beyni
“bana öğretin ayakta kalmayı öldüğümde”

üç çocuk nehir kıyısında
ölü bir kuzgunu inceliyor değneklerle
morartan mart soğuşunda

bir baykuş sallanıyor dalda kahkahayla

cezanne

od starca na gugalniku so ostali
razbiti kozarci in snežne ptice na vrtnu
zadnji dnevi v letu zadušijo srno

laži iz otroštva
se vrtijo kot snežinke
okrog prestrašenega psa na dvorišču

kontrabas z zlomljeno fa struno
so našli viseti z vrvi na drevesu, pri jezeru
odprto ohišje je bilo kot krsta

johan, ki ga je decembra zmečkal konjski tramvaj
je vstal z obdukcijske mize z možgani v rokah
in rekel: “povejte mi, kako biti pri miru, ko sem mrtev”

trije otroci s palicami
pregledujejo mrtvega krokarja ob reki
v ostrem marčevskem mrazu

sova se ziblje na veji in bruhne v smeh

balthus

tabut taşıyan çocuklarla konuşuyorum
yemyeşil bir yol kenarında
meleklerin erkek olup olmadığını

portakal ağacına âşık keçi
köyü terk edeli uzun zaman olmuş
kendi derisinden bir bavulla

çanlar çaldığında öğleyin
tuzlu sularla yıkıyor kızlar kadınlıklarını
ve kurutup ipe asıyorlar öpülsün diye

sevişen iki iskelet
doktorun elindeki röntgende
“unutuyoruz sadece kemik yığınları olduğumuzu”

kasıklarından akan sularla yıkıyor
kirazlar, bedeninin gelgiti yatakta
bir yelkenli, kalmış yazık açık denizde fırtınada.

balthus

s fanti, ki po nemirni cesti
nosijo krste
se sprašujem, če so angeli moški

koza – zaljubljena v pomarančvec –
je s kovčkom iz svoje kože
že davno zapustila vas

ko opoldne zvoni
si dekleta sperejo ženskost s slano vodo
jo dajo sušit na vrv in poljube

na rentgenski sliki zdravnikove dlani
dvoje okostij, ki se ljubita
“pozabljamo, da smo le kupi kosti”

češnje peremo z vodo, ki kaplja iz tvojih dimelj
plima tvojega telesa na postelji
jadrnico, žal, ujame nevihta na odprtem morju

bitirdiğim her işe başlamıştım ama
bitiremedim birçok başladığımı
iplik eğirdiğimi, rüya gördüğümü, aşk yaptığımı...

bana sunduğun dudakları öptüm ve
bitirdim tabakta kalan kirazları

zaçel sem vsako delo, ki sem ga konçal
mnogih, ki sem jih zaçel, nisem mogel dokonçati:
preje, sanj, ljubljena ...

poljubil pa sem ustnice, ki so se ponudile
snel čšnje na krožniku

Contents

<i>Beseda urednika</i>	4
DEJAN ALEKSIĆ	6
Шешир	8
Дугме	12
Свећа	16
Чешаљ	20
Ципела	24
DIMITRIS ANGELIS	26
9.	28
10.	32
11.	34
Στίχοι που μου υπέβαλε ο ποιητής-οδοντίατρος Edward Wiesenfeld όταν ξεπρόβαλλε ένα πρωί μες στον θαμπωμένο απ' το καυτό νερό καθρέφτη του μπάνιου	
I.	36
II.	38
17.	40
Τι μου είπε ένα βράδυ η κόρη μου διαβάζοντας το Ταξίδι στο Κέντρο της Γης του Ιουλίου Βερν	44

Vsebina

<i>Beseda urednika</i>	4
Klobuk	9
Gumb	13
Sveča	17
Glavnik	21
Čevlji	25
9.	29
10.	33
11.	35
Verze, ki jih je odredil pesnik-zobozdravnik Edward Wiesenfeld tisti dan, ko se je pojavil iz zarošenega kopalniškega ogledala	
I.	37
II.	39
17.	41
Kar mi je hčerka rekla nek večer me branjem Potovanje v središče Zemlje Julesa Verna	45

ALEN BEŠIĆ	46
1. podne	48
2. silazak	50
3. zlatni presjek	52
23. čistilište	54
25. melodija	56
AHMED BURIĆ	58
Spomenik neispričanih priča	60
Ljekovitost zaborava	62
Stid	66
Na badnje večer	68
El Fatiha	72
PATRICK COTTER	74
A Tigress Is ...	76
Preise dem Engel die Welt	80
Mais Feliz	82
Music for Ghosts	84
Homecoming	88
EFE DUYAN	90
Bir ceviz ağacı	92
Keşke	98

1. poldne	49
2. spust	51
3. zlati rez	53
23. Vice	55
25. melodija	57
Spomenik zamolčanih zgodb	61
Zdravilnost pozabe	63
Sram	67
Na Sveti večer	69
El Fatiha	73
Tigra je ...	77
Preise dem Engel die Welt	81
Mais Feliz	83
Glasba za duhove	85
Povratek	89
Oreh	93
Če bi le	99

Sözcüklerin davranışlari	102
Bütünleşme	106
Değişen şekiller	110
Sabah mitolojisi	114
THORKIL JACOBSEN	120
If only I were a tsunami	122
ALJAŽ KOPRIVNIKAR	126
Na obisku	128
I.	130
Ars poetica	134
***	138
Če to, raje tišina	140
LILY MICHAELIDES	142
Λονδίνο: Τρεις Στάσεις	
I Σύγχρονη Ελένη	144
II Σύγχρονη Αφροδίτη	148
III Στις γυναίκες της Συρίας	152
Η αφορμή	156
Χειμώνας στο Τρόδος	158

Vedênje besed	103
Vključevanje	107
Spreminjanje oblike	111
Jutranja mitologija	115
Če bi le bil cunami	123
Na návštěvě	129
I.	131
Ars poetica	135
***	139
Jestliže tohle, pak raději ticho	141
London: Tri postaje	
I Sodobna Helena	145
II Sodobna Afroditá	149
III Ženskam Sirije	153
Vzrok	157
Troodos pozimi	159

JOSÉ F. A. OLIVER	160
eim überqueren des Indus	162
„schwarzmilan“	164
JOSEP PEDRALS	166
<i>Se'm dilatava el forat de l'orella.</i>	168
<i>Si freguem aquest poema</i>	170
La Fúria Esgarriacries	172
<i>La teva mort va macerant-se</i>	176
<i>Vull donar la paraula al bolígraf</i>	178
MARKO POGAČAR	180
Čovjek večera u papučama svog oca	182
Sakupljač nedjelja	184
Dugo dolazi svjetlo	186
Lijepo prepreke	188
Nedjelja, rano popodne	192
CLAUDIO POZZANI	194
Mascherrima	196
Idra	200
Prosopagnosia	204

ob prečkanju Inda	163
črni škarnik	165
<i>Začela se mi je večati ušesna odprtina.</i>	169
<i>Če to pesem podrgnemo</i>	171
Jeza, Zgaga	173
<i>Tvoja smrt mehča</i>	177
<i>Rad bi dal besedo svinčniku,</i>	179
Človek večerja v očetovih copatih	183
Nedeljski zbiratelj	185
Dolg prihod svetlobe	187
Lepe ovire	189
Nedelja, zgodaj popoldan	193
Rimamaska	197
Hidra	201
Prozopagnozija	205
Aperitiv v mestu	211

Aperitivo in centro	210
MARTIN SOLOTRUK	216
Kostrč na kostrč	218
SELAHATTIN YOLGIDEN	222
richard wagner	224
cezanne	226
balthus	228

S trtico ob trtici	219
richard wagner	225
cezanne	227
balthus	229